

Vaasan kauppatorin ja Hovioikeudenpuistikon yleissuunnitelma

Suunnitelmaselostus
13.5.2024

SISÄLLYS

Johdanto	3
Alueen kuvaus	5
 Yleissuunnitelma	 6
Torin idea, konsepti	6
Asemapiirros	7
Leikkaukset	8
Elävä tori	9
Torimyynti	10
Tapahtumakäyttö ja lava	11
Kasvillisuus	12
Leikkipaikka	14
Oleskelu ja pelailu puiden katveessa	15
Saaristokiveys ja sumuleikki	16
Hovioikeudenpuistikko, länsi	17
Hovioikeudenpuistikko, itä	18
Liikkuminen, esteettömyys ja pyöräpaikat	19
Vaasanpuistikko	21
Pysäkkikatos	22
Uudet toripaviljongit	23
Hulevesien käsittely ja pinnan muotoilu	25
Valaistus	26
 Suunnitellut toimenpiteet, kooste	 28

Liittyvät suunnitelmat:

Vaasan kauppatorin ja Hovioikeudenpuistikon yleissuunnitelma 1:500, Loci maisema-arkkitehdit Oy, 13.5.2024

Vaasan Kauppatorin paviljongit, JKMM Arkkitehdit Oy, 9.5.2024

Valaistuksen yleissuunnitelma, Valoa Design Oy, 17.1.2024

Vesihuollon yleissuunnitelma 1:500, WSP Finland Oy, 28.3.2024

Alustava kustannusarvio, 29.4.2024

JOHDANTO

Vaasan kauppatorin yleissuunnitelmatyössä tehtävänä on ollut laatia Vaasan kauppatorin ja Hovioikeudenpuiston yleissuunnitelma vuonna 2022 järjestetyn suunnittelukilpailun voittaneen ehdotuksen ”Saariston helmi” pohjalta.

Vaasan kauppatorilla on vahvat juuret 1800-luvun asemakaavasta viime vuosikymmenien palkintoja voittaneisiin arkkitehtisuunnitelmiin. Alue on osa keskustan valtakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä. Tämä kulttuuriympäristön ajallinen kerroksellisuus ja toimiva vuoropuhelu uuden suunnitelman kanssa luo omaleimaista kaupunkiympäristöä.

Työn tavoitteena on ydinkeskustan elinvoimaisuuden, houkuttelevuuden, viihtyisyyden ja toimivuuden parantaminen. Tori on toiminnalliselta luonteeltaan kauppatori ja samalla kaikille avoin kokoontumis- ja tapahtumapaikka. Kauppatori on helposti saavutettava kohtaamisen paikka kaikille. Alueesta tavoitellaan toiminnallisesti, kaupunkikuvallisesti ja kulttuurihistoriallisiin arvoihin soveltuvaa elävän ja monimuotoisen kaupunkikulttuurin paikkaa. Tavoitteena on ollut korkeatasoisten, omaleimaisten paikkojen luominen ja vaaliminen sekä toiminnallisuuden lisääminen ja riittävän avoimen tilan säilyttämisen muodostaman ristiriidan ratkominen.

Työssä on kehitetty ja tarkennettu kilpailuvaiheen suunnitelmaa kilpailun arvostelun, tilaajan kommenttien, tarjouspyynnön mukaisten jatkosuunnitteluohjeiden sekä ohjausryhmän linjausten perusteella. Työn tuloksena on laadittu yleissuunnitelmaluonnos, joka on tarkoituksena toimia jatkosuunnittelun pohjana ja jonka pohjalta suunnitelma voidaan laittaa nähtäville keväällä 2024.

Yleisten alueiden suunnittelun yhteydessä laadittiin uusien toripaviljonkien luonnossuunnitelmat. Paviljonkien tilajärjestelyjä ja ulkoasua on kehitetty ohjausryhmän linjausten mukaisesti. Arkkitehtisuunnittelussa on varmistettu paviljonkien toteuttamisen edellytykset ja selvitetty tekniset reunaehdot rakentamiselle.

Valaistuksen osalta nykytilanne kartoitettiin ja tehtiin ehdotukset säilytettävästä, parannettavasta sekä uusittavasta valaistuksesta.

Yleissuunnitelman laatimisessa konsultoitiin lisäksi liikennesuunnittelua pysäkkialueen liikennejärjestelystä, hulevesisuunnittelua torialueen kuivatus-

ratkaisuista, rakennesuunnittelua paviljonkien ja torikannen rakenteeseen liittyvissä asioissa sekä turvallisuustarkastajaa leikkipaikan suunnitteluun liittyen. Erikoissuunnittelijat toimivat asiantuntijoina myös kustannusten arvioinnissa sekä suunnitteluratkaisuiden yleissuunnitelmatasoisessa suunnittelussa.

Suunnittelijat

Suunnitelman on laatinut Loci maisema-arkkitehdit Oy työryhmineen seuraavasti:

Loci maisema-arkkitehdit Oy, maisema-arkkitehtisuunnittelu ja projektinjohto, pääkonsultti: Milla Hakari, Pia Kuusiniemi, Linda Pääkkönen, Veera Tolvanen ja Anni Virolainen

JKMM Arkkitehdit Oy, arkkitehtisuunnittelu, paviljongit: Samuli Miettinen ja Katariina Kakko

Valoa Design Oy, valaistussuunnittelu: Roope Siirinen, Paulina Blomström ja Marko Kuusisto

WSP Finland Oy, liikenne-, infra-, ja hulevesisuunnittelu: Jani Karjalainen, Hanna Liisanantti, Veli-Pekka Lappalainen

Lisäksi asiantuntijoina ovat toimineet

Ramboll Finland Oy, rakennesuunnittelu (paviljongit): Ilkka Mikkola

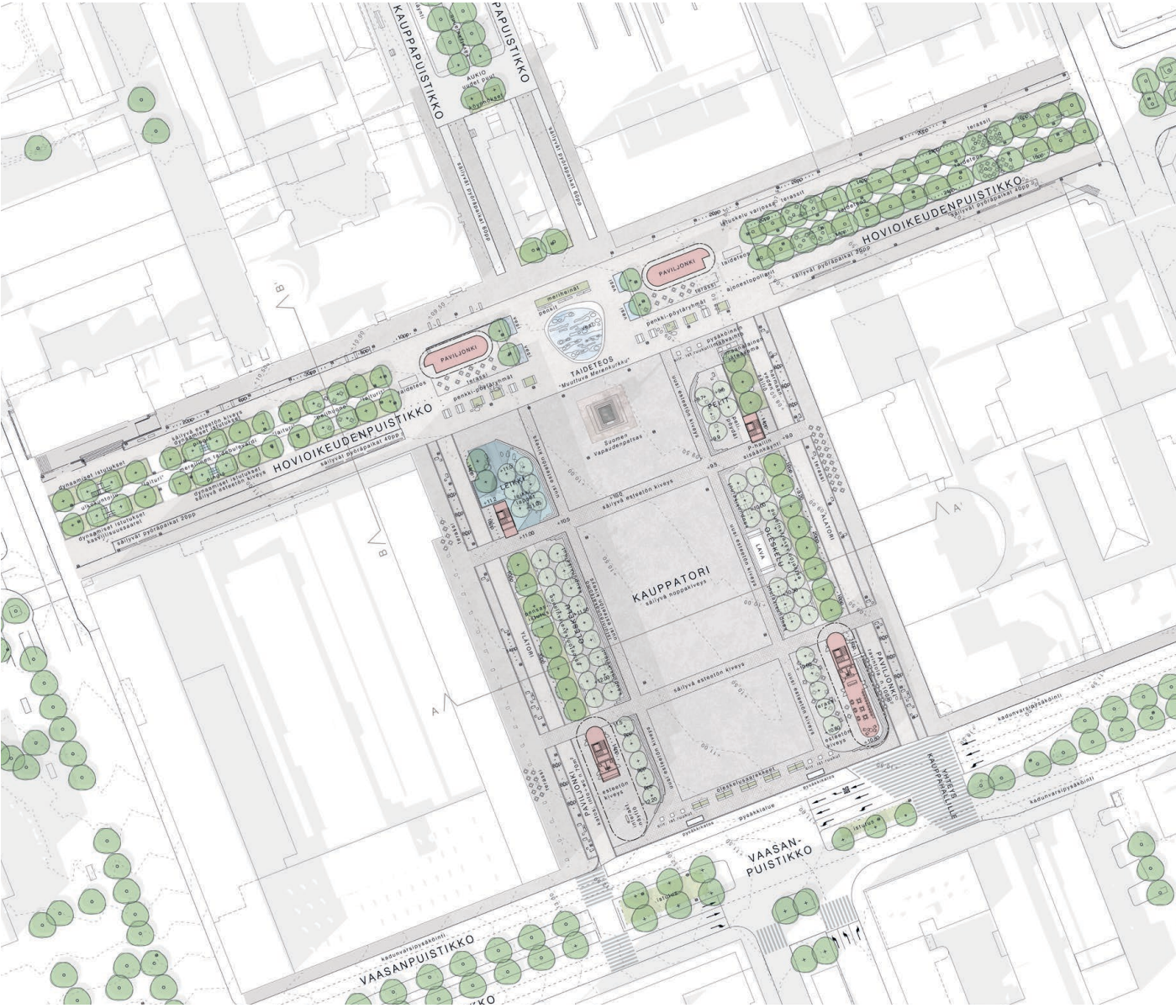
ProPark Palvelut Oy, turvallisuustarkastelut (leikki-
paikka): Marko Eskolainen

Suunnittelun työryhmä

Suunnittelutyön tilaaja on Vaasan kaupungin Tekninen virasto / Kuntatekniikka, yhteyshenkilönään Jyri Mursula. Suunnittelua on ohjannut laaja työryhmä seuraavasti:

Vaasan kaupunki, Kuntatekniikka
Jyri Mursula, Siri Gröndahl, Leila Roininen, Ari-Pekka Pietiläinen, Harri Heino ja Juho Kriikkula

Vaasan kaupunki, Kaavoitus
Päivi Korkealaakso, Helena Iltanen ja Hanna Vallinmäki

Maisema-arkkitehtikilpailun voittanut ehdotus ”Vaasan helmi”, Loci maisema-arkkitehdit Oy työryhmineen.

Vaasan kaupunki, Rakennusvalvonta
Paula Frank ja Juha Jääskeläinen

Vaasan kaupungin museot
Outi Orhanen ja Silvia Rinne

Visit Vaasa / Vaasan seudun Matkailu Oy
Max Jansson, Magnus Söderström ja Teresia Finne-Helminen

Vaasan Toripysäköinti Oy
Susanna Spak ja Marko Kangas

Osayleiskaava ja Vaasan keskustastrategia

Vaasan keskustan osayleiskaava 2040 sai lainvoiman 22.8.2019. Se on keskeinen Vaasan keskusta-alueen kehittämistä ohjaava asiakirja. Osayleiskaavan taustaksi laadittiin useita selvityksiä ja osaraportteja sekä Vaasan keskustastrategia, jossa on määritelty Vaasan keskustakehittämisen suuntaviivat ja strategiset tavoitteet.

Torin ympäristö on kaupungin sydän ja monipuolinen kaupan tihentymä, jossa maankäytön, liikenteen, palveluiden ja elinkeinojen keskinäinen riippuvuus korostuu. Strategisella tasolla keskeisin tavoite on kehittää Vaasan keskustaa koko seudun elinvoimaisena ja vetovoimaisena keskuksena. Tavoitteena on myös laajentaa ja tiivistää Vaasan keskustaa, laajentaa Vaasan kävelykeskustaa, parantaa keskustan saavutettavuutta ja kehittää erityisesti kävelyn ja pyöräilyn mahdollisuuksia keskustassa. Keskustan kävely-ympäristön houkuttelevuuden ja toimivuuden kehittäminen on tärkeää niin ympäristön viihtyvyyden kuin keskustan liikkeiden ja kaupallisten palvelujen toimintaedellytysten kannalta.

Osayleiskaavassa on osoitettu Vaasan valtakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt, joita ovat puistikot, palokadut, keskeiset puistot ja kauppatori. Näiden alueiden mittakaava, luonne, arvokkaat kaupunkilat ja alueilla oleva rakennustaiteellisesti tai kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennuskanta on osayleiskaavan mukaan säilytettävä. Alueille rakennettaessa tai alueita muutettaessa on huolehdittava alueiden erityisten arvojen säilymisestä. Puistikot kestävät jonkin verran muutoksia, mutta niiden luonteen säilymisen kannalta puurivien säilyminen on hyvin oleellista. Puistikoiden alkuperäiset puulajit ovat koivu, lehmus, vaahtera ja jalava. Puulajeina puistikoilla tulee ensisijaisesti käyttää puistikoiden alkuperäisiä puulajeja.

Asemakaavat

Asemakaavassa suunnittelualue on enimmäkseen tori-, katu- ja puistoaluetta. Alueelle on sallittu myös pientä palvelurakentamista, kuten kioskitoimintaa tai maanalaista pysäköintiä mahdollistava rakentaminen. Alueen nykyiset puut on merkitty suojeltaviksi. Puistikoilla puiden säilymistä edellyttävät myös valtakunnallisen rakennetun kulttuuriympäristön arvo (RKY). Muita asemakaavan tavoitteita ovat mm. valtakunnallisesti merkittävän rakennetun ympäristön arvojen säilyminen, keskusta-alueen toimivuuden vahvistaminen ja kevyen liikenteen tarpeiden huomioiminen.

Kävelykeskustan ja torin aikaisemmat suunnitelmat

Vuonna 1994 yleissuunnitelma

- Vaasan kauppatorille laadittiin toriparkin rakentamisen yhteydessä. Suunnittelun tavoitteena oli juhlava paraatitori, joka avautuu torin viereisiin kiinteistöihin. Suunnitelman myötä torin ympäristö muutui kävelypainotteiseksi ja torille istutettiin kaksoispuurivit Ala- ja Ylätorin katujen viereen.

Vuonna 2003 keskustan kävely-ympäristön laajentaminen

- Toriparkin laajennuksen yhteydessä kävelykadun lasiseinäiset ravintolapaviljongit, niiden välinen pienempi tapahtumatori vesiaiheineen ja patsaineen, Kauppapuistikon torin pohjoispään ravintolarakennus ja ramppi toriparkkiin sekä kävelykadun kalusteet ja valaisimet.

Vuonna 2006 kävelykeskusta valmistui kokonaisuudessaan

- "Suomen paras keskustauudistus 2006" -palkinto / Elävä Kaupunkikeskusta ry
- "Vuoden 2006 kuntatekninen saavutus"-kunniamaininta / SKTY
- "Vuoden 2006 ympäristörakenne"-kunniamaininta / Puutarhaliitto ry ja Rakennusteollisuus RTT ry

Vuonna 2020 Vaasan laajennetun kävelykeskustan yleissuunnitelma oli nähtävillä.

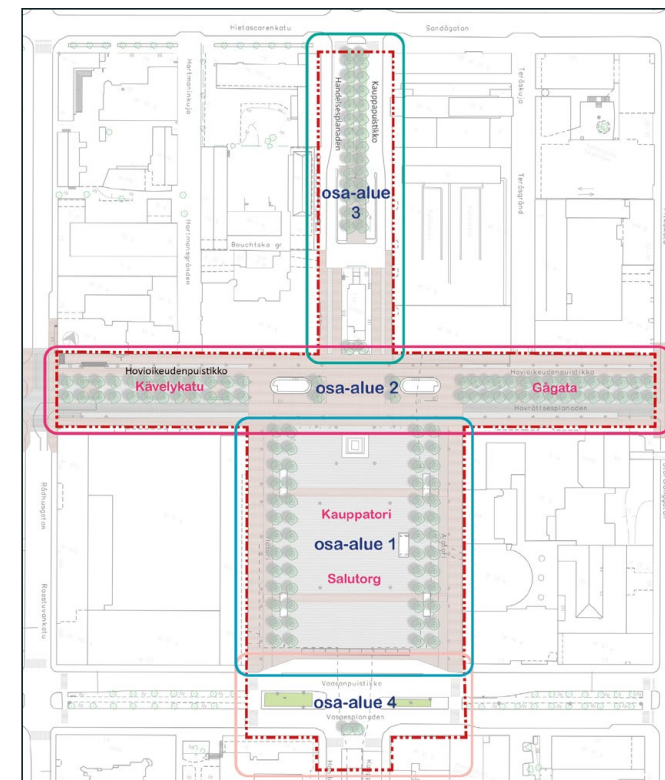
Suunnittelua ohjaavat strategiat

- Vaasan kaupungin strategia 2022-2025
- Unicef – Lapsiystävällinen kunta

Maisema-arkkitehtuurikilpailu 2022

Kauppatorin alueelle on kohdistunut muutospaineita keskustan elinvoimaisuuden parantamiseksi. Käyttäjät ja alueen yrittäjät ovat pitäneet toria liian avoimena ja sinne on toivottu lisää toimintoja lisäämään viihtyisyyttä ja kaupunkiympäristön monimuotoisuutta.

Maisema-arkkitehtuurikilpailun keskeisenä tavoitteena oli löytää jatkosuunnittelun pohjaksi toiminnallisesti ja kaupunkikuvallisesti toteutuskelpoinen suunnitteluratkaisu muutospainoiden, keskustan elinvoimaisuuden ja kulttuurihistoriallisten arvojen yhteensovittamiseksi. Uudistuvasta kauppatorista haluttiin toimiva, turvallinen ja viihtyisä vaihtelevat vuodenaajat, vuorokaudenaajat ja ilmasto huomioiden. Keskeinen tavoite oli myös huomioida alueen esteettömyys ja lapsiystävällisyys. Suunnitelman tuli yhdistyä luontevasti nykyiseen kaupunkiympäristöön ja lisätä koko alueen toimivuutta, viihtyisyyttä, elinvoimaa ja käytettävyyttä.

Suunnittelukilpailulle asetettuja tavoitteita:

- Esteettömyyden ja kaikkien ikä- ja käyttäjäryhmien huomioiminen.
- Perheiden ja kaikenikäisten lasten tarpeiden huomioiminen Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallin hengessä.
- Lapsiystävällinen ja toiminnallinen tori kaikille monipuolisesti hyödynnettäviä leikki- ja muita toimintoja.
- Torimyyntiä ja koko keskustan palveluiden ja liikkeiden elinvoimaa tukeva ratkaisu
- Torin toimintojen selkeä ja toimiva jäsentely.
- Tilallisesti joustava, erilaisia tapahtumia mahdollistava julkinen toritila.
- Mahdollinen maltillinen uusi rakentaminen parantamaan viihtyisyyttä ja toiminnallisuutta.
- Huonokuntoisen kaupunkivihreän uudistaminen ja uuden lisääminen
- Esteetön ja 24/7-periaatteella toimiva maksuton WC.

Maisema-arkkitehtuurikilpailun suunnittelun osa-alueet on kuvattu oheisessa kartassa. Vaasan kauppatori, yhdistyy pohjoisreunaltaan Hovioikeudenpuistikkoon ja eteläpuoleltaan Vaasanpuistikkoon. Alueeseen sisältyi torin pohjoispuolella myös osa Hovioikeudenpuistikon nykyistä kävelykatua sekä Kauppapuistikko Hietasaarenkatuun saakka. Suunnittelu-alueeseen kuului myös Vaasanpuistikon ja Kauppapuistikon risteysalue. Kilpailualue koski tori-, katu- ja puistoalueita aina sitä ympäröivien kortteleiden julkisivuihin asti. Vaasan kauppatorin yleissuunnitelma laadittiin osa-alueille 1 ja 2.

ALUEEN KUVAUS

Vaasan keskuspuistikot, palokadut ja kauppatori on arvotettu valtakunnallisesti arvokkaaksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi. Setterbergin asemakaavan katuverkosto puistikkoineen ja palokatuineen, sekä toriaukioineen, on säilynyt hyvin, joskin ajoväyliä on autoilun helpottamiseksi levennetty puuston kustannuksella.

Kävelykadun varrella on lukuisia kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia. Kauppatorilla sijaitseva Suomen Vapaudenpatsas vuodelta 1938 on suojeltu.

Torin nykyinen ilme perustuu vuonna 1994 tehtyyn kauppatorin yleissuunnitelmaan, jolloin torialueen alle suunniteltiin nykyinen pysäköintilaitos. Suunnitelmaa on päivitetty ja jatkettu muun muassa vuosina 1999 ja 2003 nykyisen kävelykadun yleissuunnitelmiin osalta. Keskustan osayleiskaavaan pohjautuen on suunnittelualueelle laadittu uusi, matkakeskukselta rantaan ulottuva kahdella toteutusvaihtoehdolla varustettu kävelykeskustan yleissuunnitelma vuonna 2020, johon myös kauppatorin alue sisältyy. Tähän yleissuunnitelmaan pohjautuen laadittiin nykyisen kävelykadun ja matkakeskuksen väliin jäävälle osuudelle Hovioikeudenpuistikkoa toteutussuunnitelma vuoden 2021 aikana

Toritoiminnot

Kauppatori toimii torimyynnin alueena, joka on arkena pääasiassa pienipiirteistä, mutta esimerkiksi suurten tapahtumien aikaan torimyyni laajenee myös kävelykadun puolelle. Myyntialueen lisäksi se on historialtaan ja merkitysarvoiltaan kokoontumisten tori ja juhlatori. Tori tarjoaa alustan vappumarkkinoiden, joulunavauksen, mielenosoitusten ja sotilasvalatilaisuuksien kaltaisten tapahtumien suurempia kokoontumistarpeita varten. Suurimmissa tapahtumissa on ollut arviolta 10 000 henkilöä ja keskikokoisissa tapahtumissa 3 000 henkilöä. Tori toimii myös pienempien tapahtumien järjestämispaikkana.

Silloin kun torilla ei ole tapahtumia, se koetaan tyhjäksi ja epäviihtyisäksi. Erilaiset torimyynitpitteet, sekalainen asettelu ja pysyvien myyntivaunujen taustapuolien tavaran säilytys luovat torille epäjärjestyksen yleisilmettä. Torin esiintymislava mahdollistaa puheid ja esim. konserttien pidon. Tarvittaessa torille on tuotu rekka suuremman 12 lavatarpeen

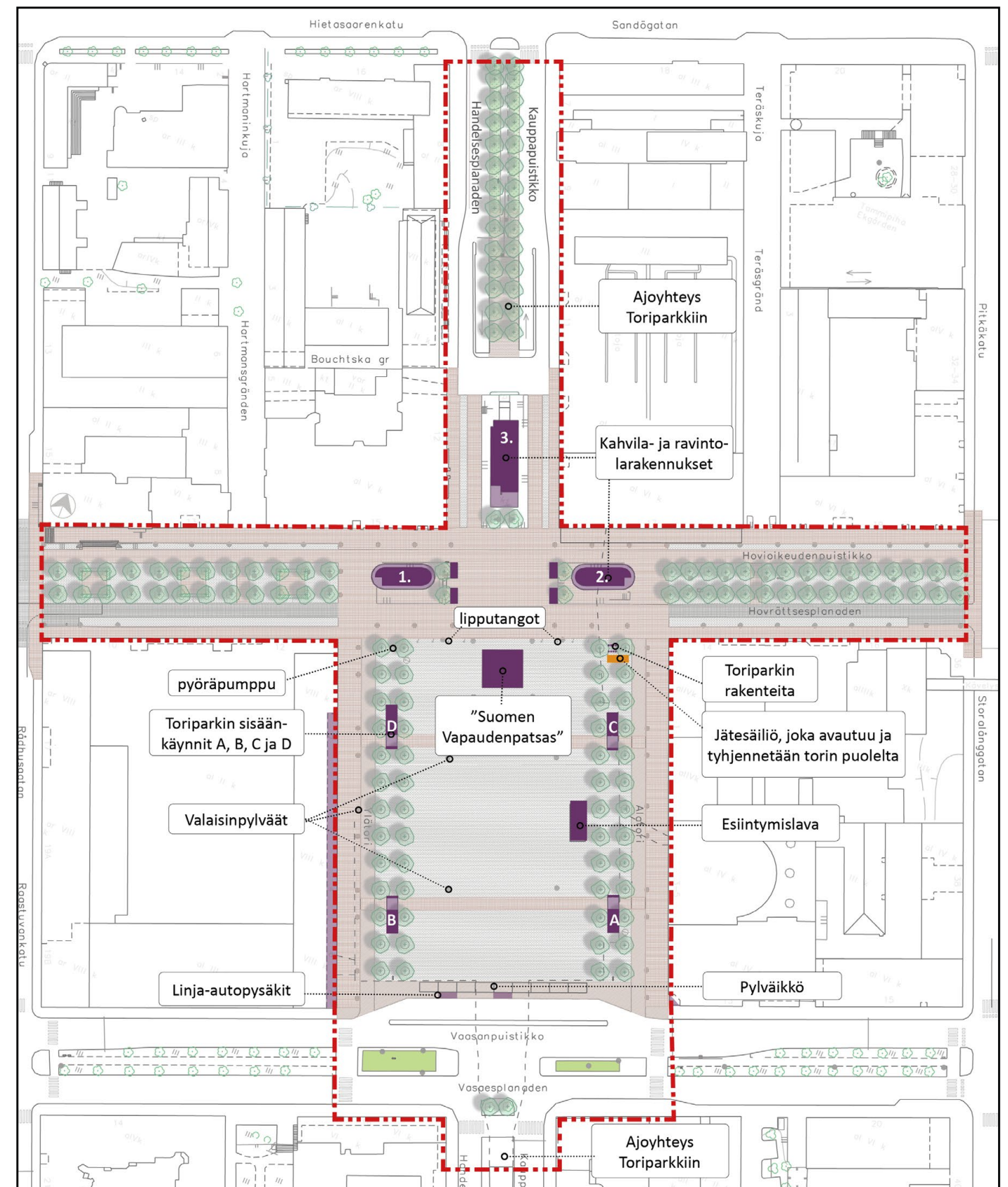
täyttämiseksi. Tilapäiset toiminnot, kuten beach volley, pomppulinnot ja ruokamarkkinat tuovat torille ja kävelykadulle vaihtelevaa toimintaa. Talvella ihmisiä torille on houkuttanut mm. lumenveistotapahtumat. Torin kaltevuus on osittain aiheuttanut haasteita kenttien perustamisen kannalta.

Torin eteläpäädyssä on kaupungin keskeisimmät joukkoliikenteen pysäkit. Tila isojen ihmismäärien odotteluun ei ole aina riittävä eikä sateensuojaa juuri ole. Myös esteettömyydessä ja tilan jäsentelyssä on sekavuutta mm. jalankulun ja pysäkillä odottelijoiden osalta. Avoimena tilana toria käytetään läpikulkuun, johon nykyään esteettömiksi rakennetut väylät eivät sovellu kuin Ylä- ja Alatoria yhdistäen.

Torilla keskeiset rakennukset ja rakenteet ovat esiintymislava ja toriparkkiin johtavat hissi- ja porrashuoneet A, B, C ja D. Kävelykadun ja Kauppapuistikon kioskirakennuksissa toimii tällä hetkellä Hesburger, Social Burgerjoint ja Littlepub.

Vapaudenpatsaan vieressä on kevytrakenteinen Info-kioski. Porrashuoneen A kautta on pääsy Toriparkin aukioloaikoina maksulliseen yleisö-WC:hen ja kauppakeskuksissa on aukioloaikoina omat yleiset wc-tilansa.

Toriparkin kansirakenne ulottuu lähes koko suunnittelualueelle. Nykyiset ajoluiskat toriparkkiin ovat torin vastakkaisista päädyistä Kauppapuistikolta. Painorajoitukset ja rakennekerrosten paksuus vaikuttavat rakentamiseen ja toimintaan kansirakenteen päällä.

YLEISSUUNNITELMA

TORIN IDEA / KONSEPTI

Suunnitelma muodostaa torille uuden ajallisen kerrostuman kunnioittaen ja vahvistaen kauppatorin historiallista merkitystä kaupungin keskeisenä, avoimena julkisena ulkotilana.

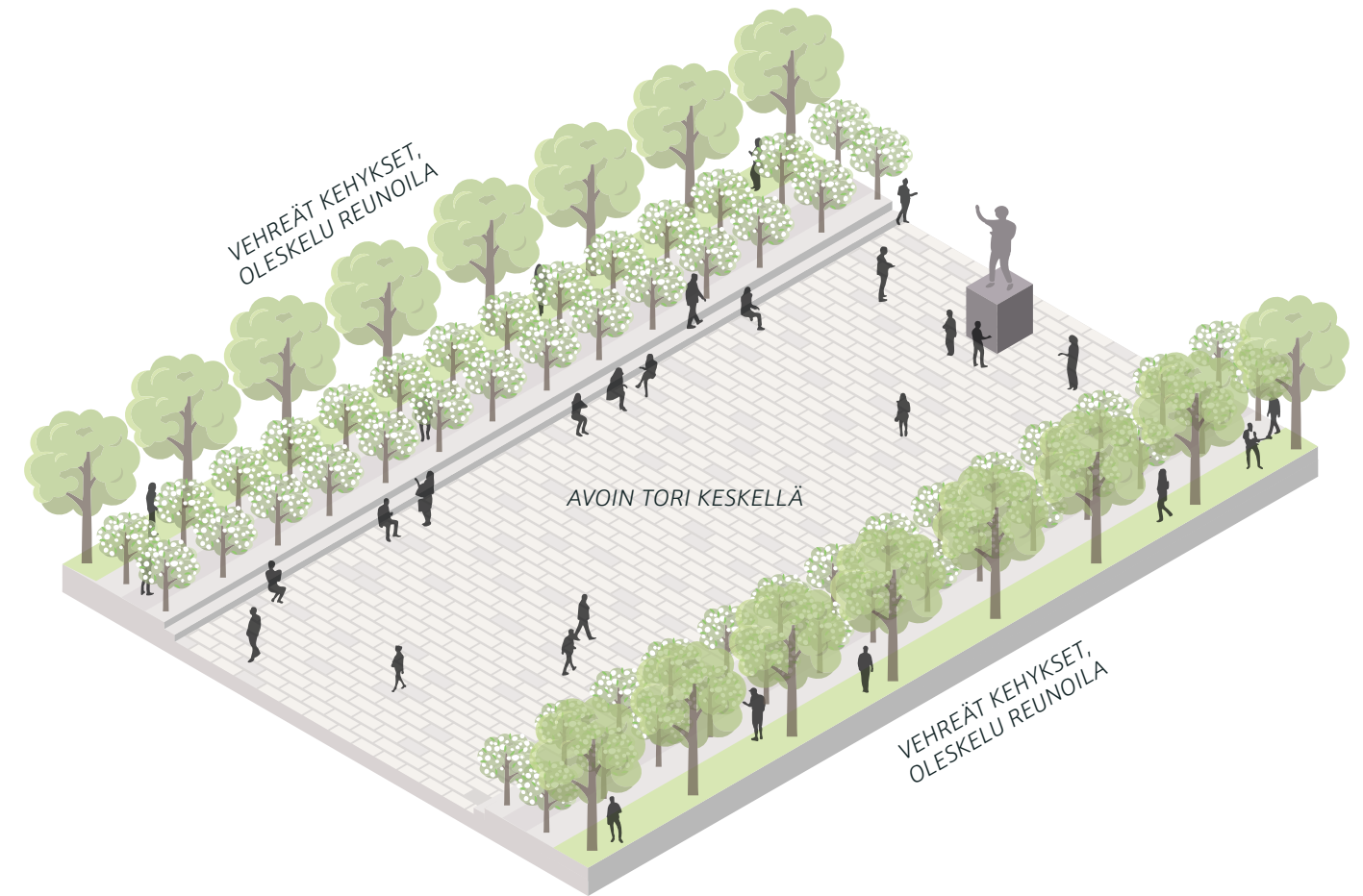
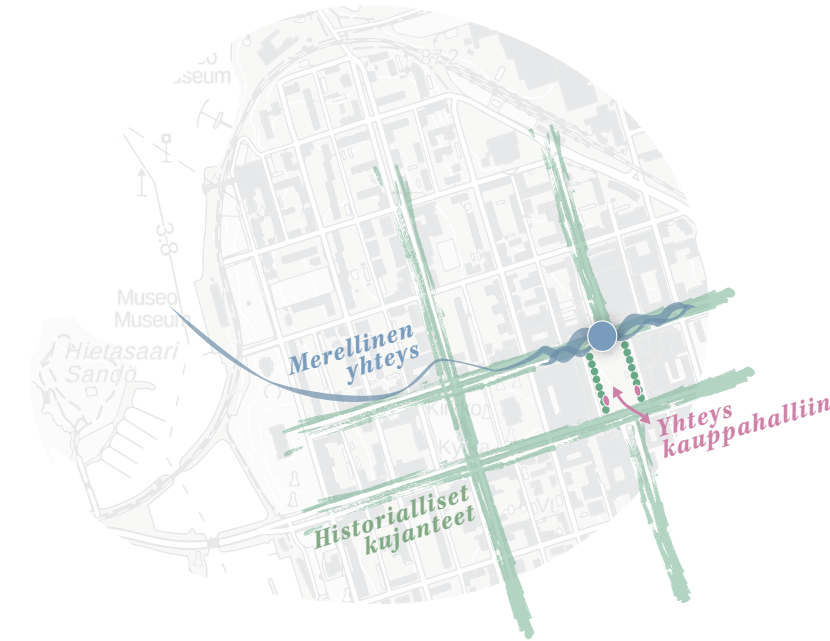
Kauppatorin alkuperäinen avoin paraatikenttä muuntui 90-luvulla reunoille istutettavien puukujanteiden myötä astetta vihreämmäksi. 2020-luvun yleissuunnitelmassa tori muuttuu viihtyisäksi kaupunkiolohuoneeksi. Torin vihreät reunat korostuvat, ja kolmannet puurivit vahvistavat historiallisesti arvokasta kaupunkikoordinaatistoa. Vihreät reunat muodostavat paikkoja ja puitteet viihtyisälle kaupunkielämälle.

Uusi kauppatori on ympärivuotisesti aktiivinen ja iloinen, kaupunkilaisten yhteinen olohuone. Torista luodaan merkittävä ajanvietto- kokoontumis- ja tapahtumapaikka uuden tilallisuuden myötä.

Aktiivinen torimyyntialue säilyy kauppatorin keskellä. Torin reunoille sijoittuvat korotetut, oleskeluportain rajatut vihreät olohuonemaiset tilat toimintoihin. Puiden alle sijoitetaan monipuolisia oleskelupaikkoja ja toimintoja eri ikäisille: penkkejä, kaupunkikeinuja, pelipöytiä ja leikkipaikka. Nykyinen esiintymislava säilyy torin laidalla. Uudet esteettömät lämmitetyt reitit parantavat kulkuyhteyksiä torin suuntaisesti.

Torin eteläosaan suunnitellut uudet paviljongit terassialueineen luovat viihtyisyyttä ja parantavat torin palvelutarjontaa. Uusi pysäkkikatos rajaa toria Vaasanpuistikon suuntaan ja tarjoaa suojaa joukkoliikenteen käyttäjille. Näkymä torin poikki kohti Vapaudenpatsasta säilyy kaupungin sisääntulonäkymässä.

Torin pohjoisosa liittyy osaksi Hovioikeudenpuistikon kävelyalueita. Puistikon itäosan suuret puut säilytetään, kun taas länsiosassa huonokuntoiset puurivit uusitaan ja "huonemaiset tilat" muunnetaan paremmin terassikäyttöön soveltuviksi. Suunnittelualueella korostetaan saaristoteemaa ja yhteyttä meren suuntaan. Saaristoakseli taideteoksineen toimii mielenkiintoisena tilasarjana. Kohokohta sijoittuu torin kohdalle: tasaisen tapahtumapinnan kiveyksen pintaan kaiverrettava saaristokiveys ja sumuleikki-teos toistavat saaristoteemaa ja kokoavat ihmiset yhteen.

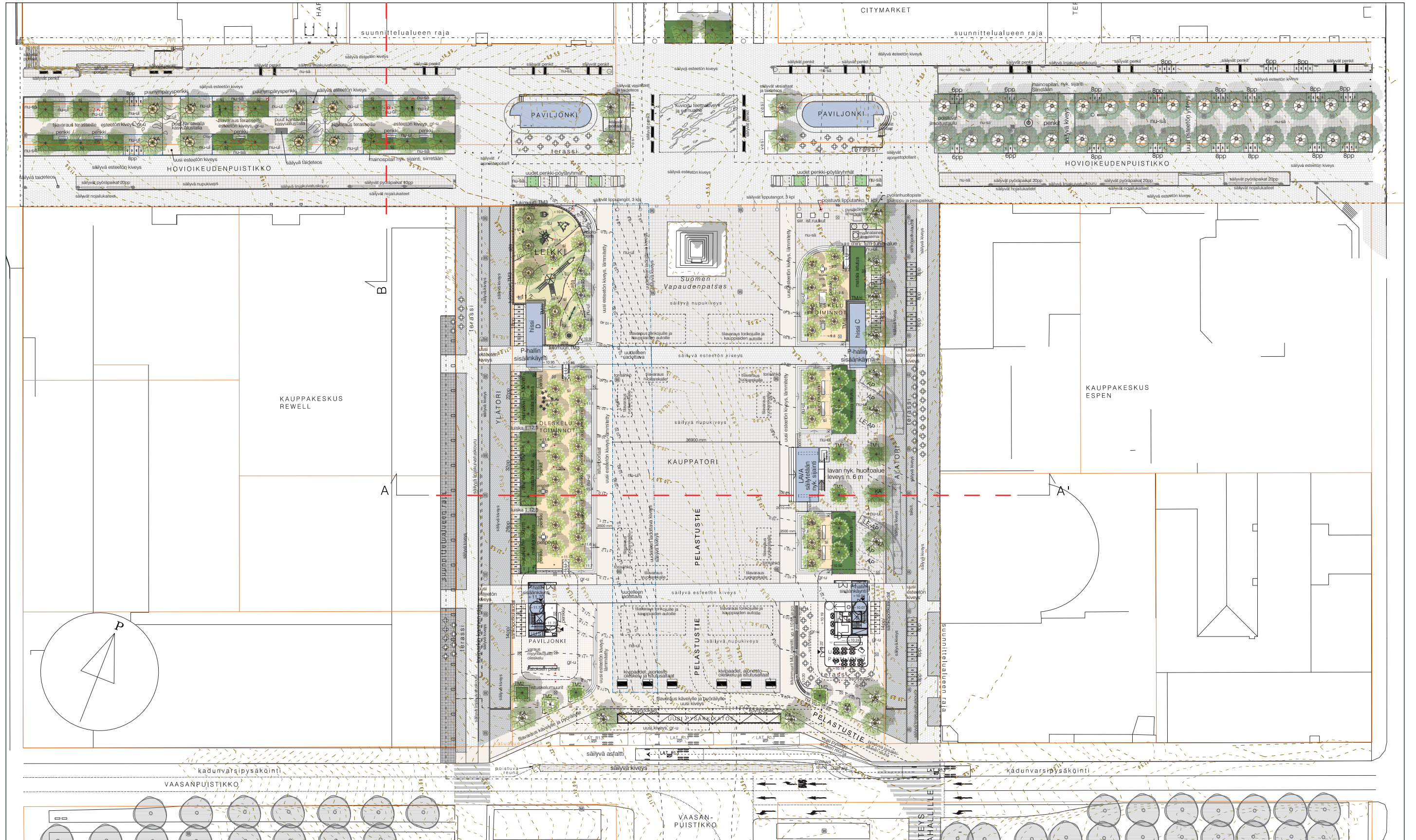

ALKUPERÄINEN AVOIN PARAATIKENTTÄ

NYKYTILANNE, 1990-LUVUN PUURIVIT

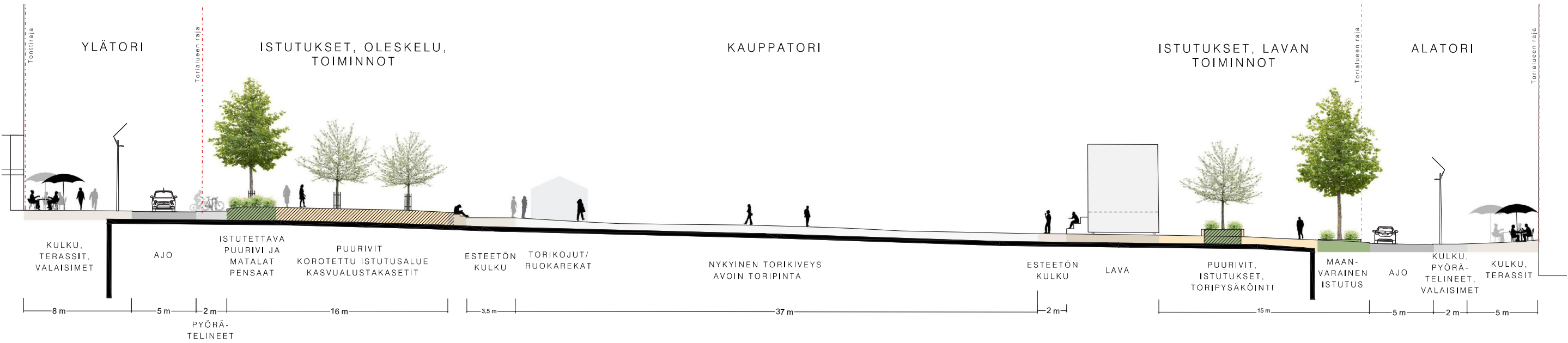
2020-LUVUN SUUNNITELMA

YLEISSUUNNITELMA

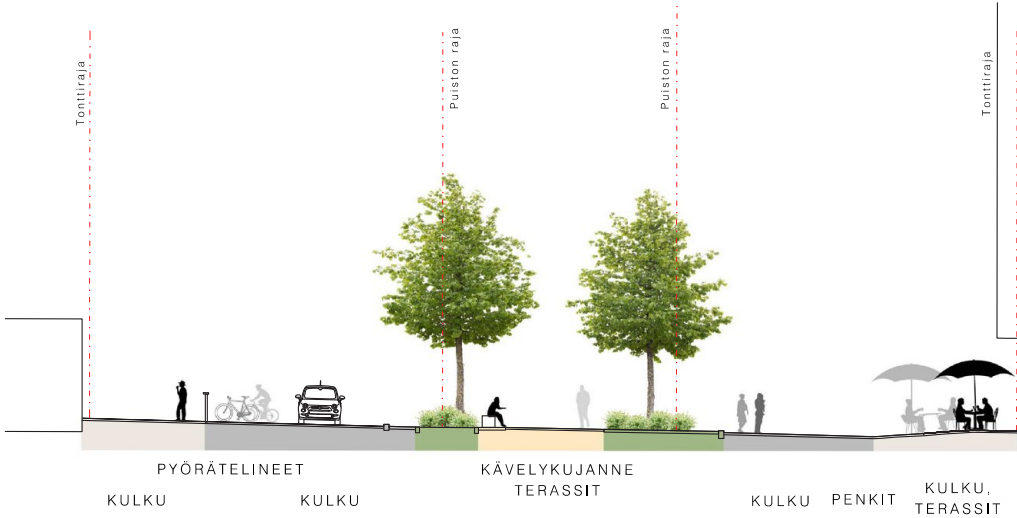

Asemapiirros, ei mittakaavassa

LEIKKAUKSET

Leikkaus A-A, ei mittakaavassa

Leikkaus B-B, ei mittakaavassa

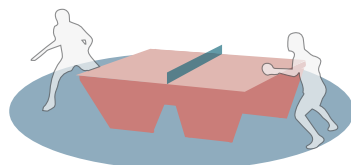
ELÄVÄ TORI

Kauppatori on vaasalaisten olohuone. Tori muuttuu ja elää arjessa ja juhlassa niin toukokuisesta aamukahvittelusta kesäillan kuohuviiniin kuin joulumarkkinoiden humusta sotilasvalan seuraamiseen.

Torin reunojen urbaanit puistikot tarjoavat kaupunkielämälle puitteet ympäri vuoden. Niiden äärellä voi istua puiden katveessa pelaten tai keinuen kaupunkikeinulla, tai istahtaa reunan portaille katsomaan tapahtumia. Uusien toimintojen sijoittuminen puiden lomaan pitää kaupunkikuvallisen ilmeen historialliseen miljööseen sopivana. Myös leikkipaikka sijoitetaan puistikon lomaan, ja sen välineet mietitään sopimaan torin arvokkaaseen ilmeeseen.

Uudet toripaviljongit sijoittuvat puukujanteiden päätteeksi. Alatorin puoleiseen paviljonkiin sijoittuu iltatoukussa kylpevä kahvila terasseineen. Torin Ylätorin puoleiseen paviljonkiin sijoitetaan aina avoina oleva liikuntaesteisten wc, varastotilaa torimyyjien käyttöön sekä moneksi muuntuvaa katettua tilaa. Rakennukset lisäävät torin elinvoimaisuutta tarjoamalla palveluita kaupunkilaisille ympäri vuoden.

Reuna-alueiden edustat kivetään esteettömiksi täydentämään toripinnan nykyistä esteetöntä verkostoa, ja reittien alle rakennetaan lämmitys. Vanhan torikiveyksen alueella parannetaan esteettömyyttä vanhan nupukiveyksen saumoja täyttämällä. Korotetuille reuna-alueille pääsee portaiden lisäksi myös luiskia pitkin.

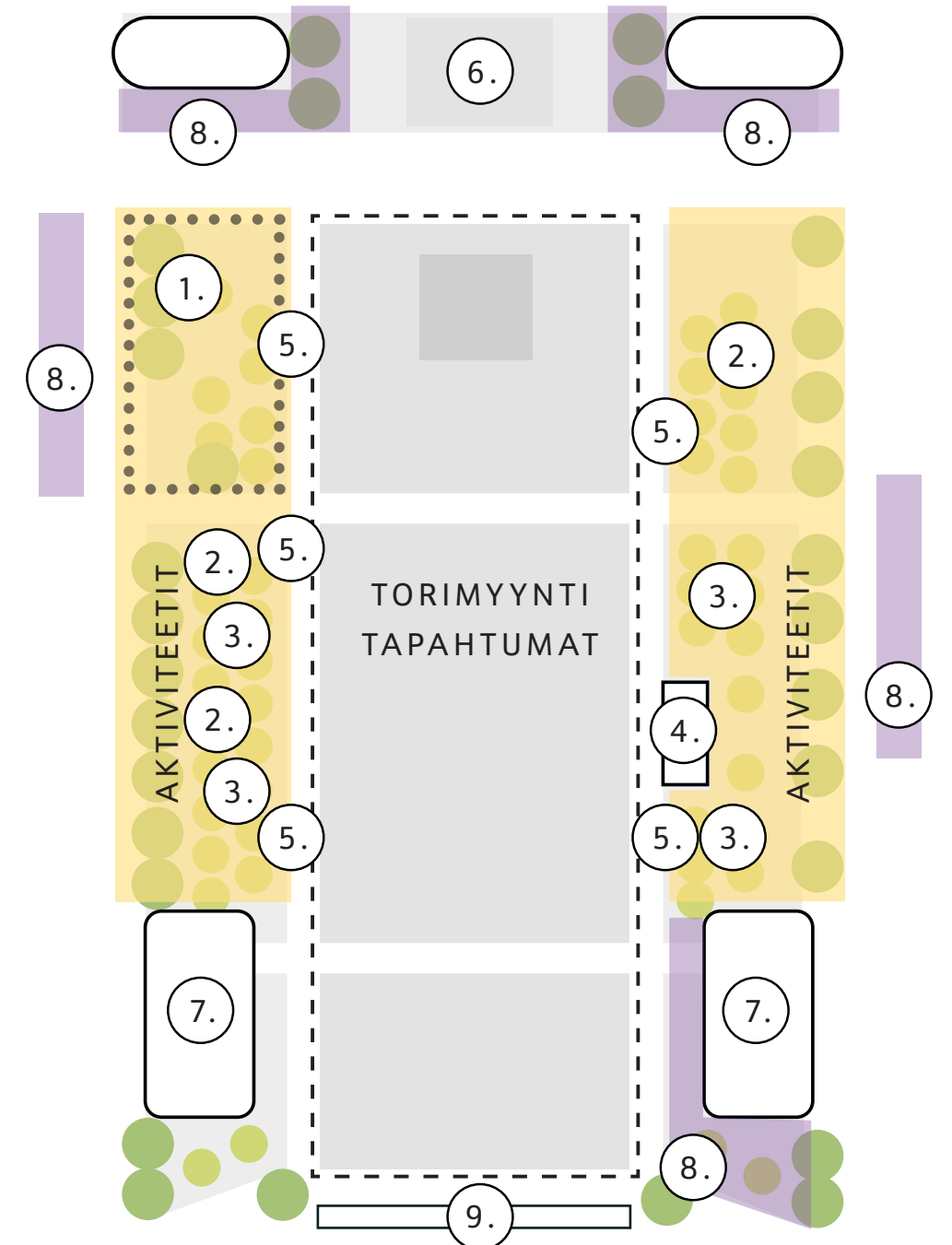
AKTIVITEETTIEN PUISTIKOT:

1. leikkipaikka
2. peli- ja eväspöydät
3. kaupunkikeinut
4. tapahtumalava
5. istuskelua portaille

SAARISTON VIEHÄTYSTÄ:

6. Saaristokiveys ja sumuaihe

7. Uusi paviljonki
8. Terasseja torin laidalla
9. Uusi pysäkkikatos

TORIMYYNTI

Tori on ensisijaisesti kauppatori ja torimyyntillä on pitkät perinteet. Vaikka torimyynti on viime vuosina vähentynyt, halutaan jäljellä olevien myyjien olosuhteet turvata ja myynnin edellytyksiä parantaa. Torilla toimii myös erilaisia liikuteltavia kioskeja ja myyntiautoja. Torikaupalle ja erityisesti torin ruokamyyntille ja kahvilapalveluille toivotaan yhtenäisempää, laadukkaampaa ja selkeämpää visuaalista ilmettä.

Suunnitelmassa kausimyyjien toripaikat on ryhmitelty poikittaisten esteettömien kulkureittien varsille. Torin jätepuristin säilytetään nykyisellä paikallaan.

Myyntiautojen paikat on sijoitettu torin keskiosan kulmiin, nykyisten valaisinpylväiden yhteyteen. Valaisinpylväistä järjestetään sähköliitokset, jolloin jatkossa johdot eivät ylitä esteettömiä kulkureittejä.

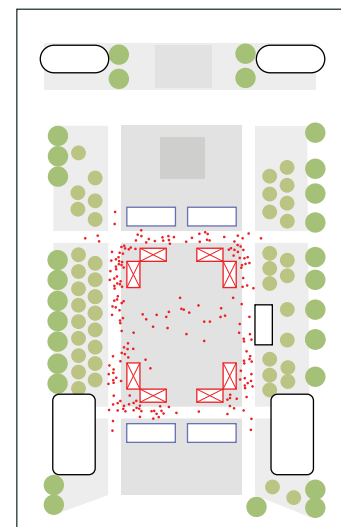
Torin eteläosan paviljongit täydentävät torin ympäri-vuotista kahvilatarjontaa. Ylätorin puoleiseen paviljoniin sijoittuu aina avoinna oleva liikuntaesteisten wc sekä vesipiste ja varastotilaa torimyyjille.

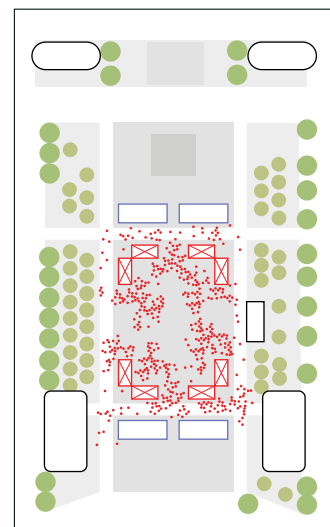
Näkymäkuva kilpailuvaiheesta

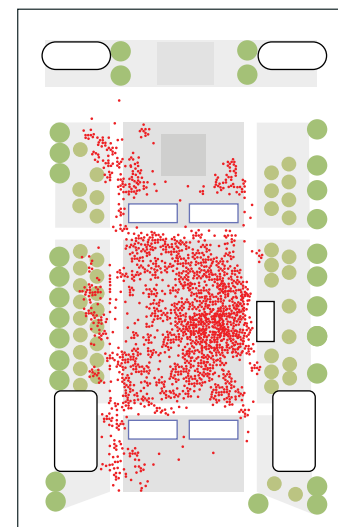
Arkitori
200 henkilöä

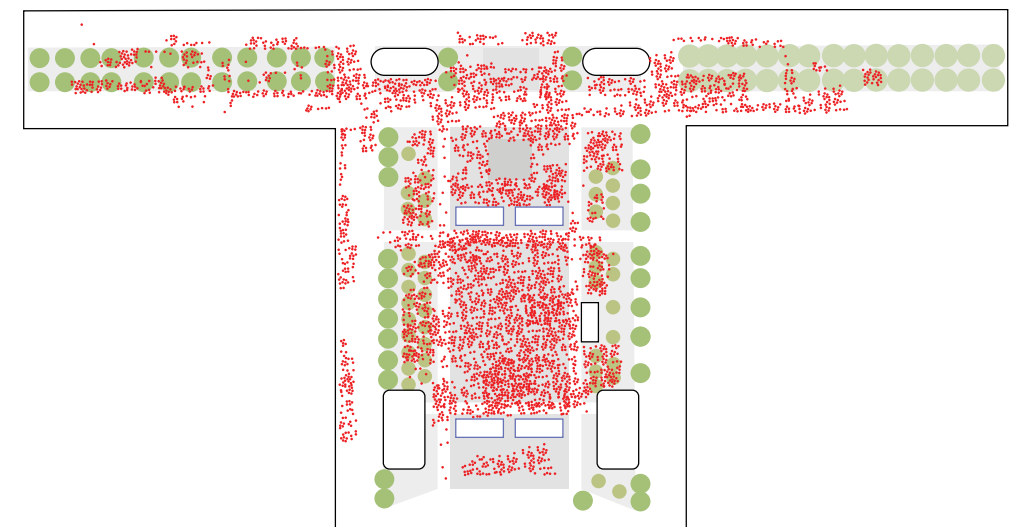
Joulutori
500 henkilöä

Konsertti
2000 henkilöä

Kaupunkifestarit
5000 henkilöä

TAPAHTUMAKÄYTTÖ JA LAVA

Torilla järjestetään eri kokoisia ja luonteisia tapahtumia, ja tapahtumien järjestämismahdollisuudet ja olosuhteet halutaan jatkossakin turvata. Tapahtumia järjestetään esimerkiksi kokoluokissa (10-100 hlö, 3000 hlö, 10000 hlö).

Torilla sijaitseva nykyinen tapahtumalava säilytetään. Lava mahdollistaa erikokoisten tapahtumien ja esitysten järjestämisen torilla. Visit Vaasa hallinnoi ja vuokraa lavaa. Pienemmällä Hovioikeudenpuistikon tapahtuma-aukiolla on myös äänentoistotekniikkaa.

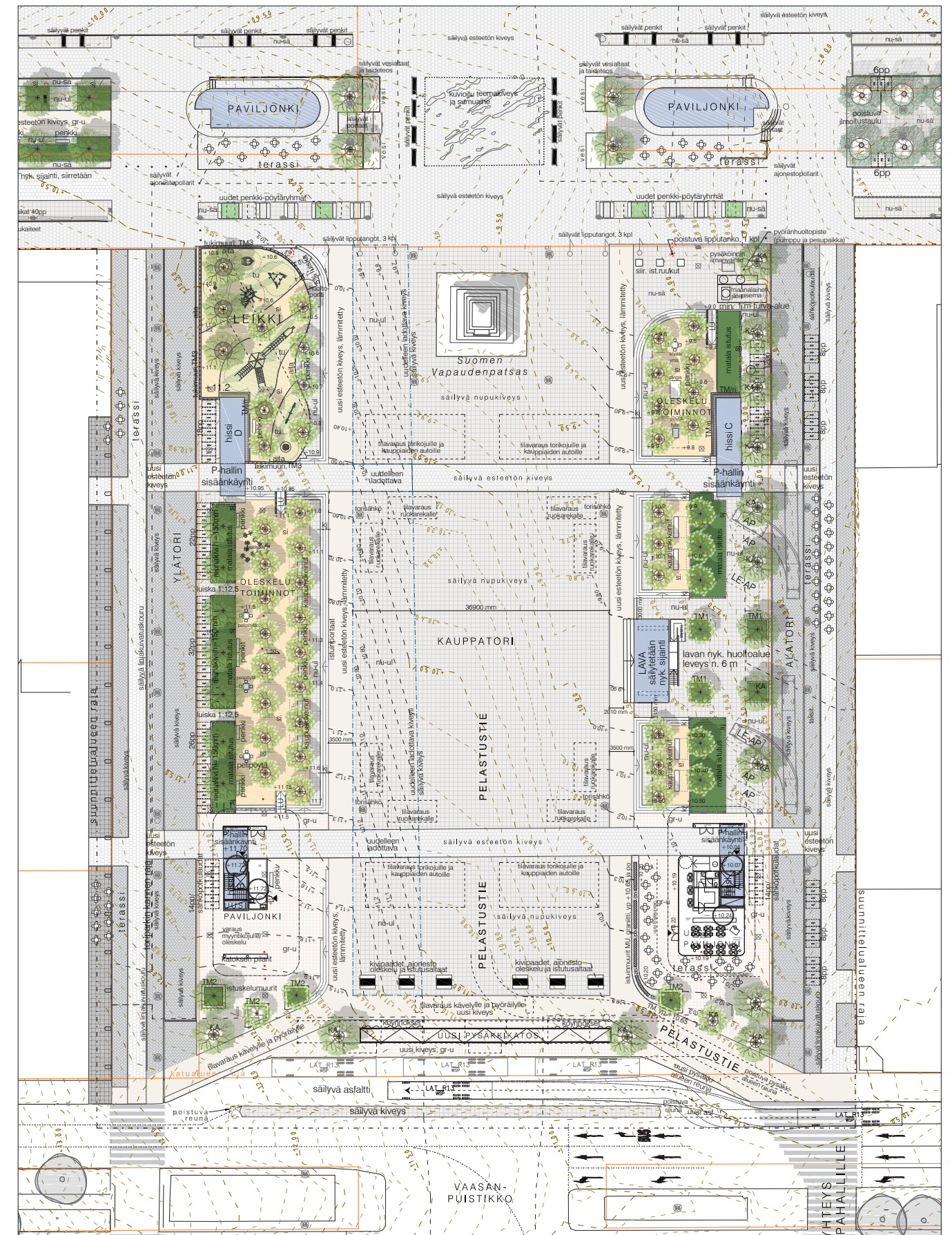
Lavan taustalla säilytetään lastausalue ja huoltoyhteys rekalle. Nykyiset lavan takana sijaitsevat pysäköintipaikat (10kpl) järjestellään uudelleen. Esiintymislavan taakse sijoitetut autopaikat on tarkoitettu asiakaspysäköintiin (6 kpl, joista 2kpl liikuntaesteisille). Arkitorin aikana torimyyjät voivat varata autolleen paikan myyntikojujensa taakse, auton salliville torimyyntipaikoille.

Torikokonaisuuden kannalta tärkeät puurivit jatkuvat myös lavan takana, joskin harvemmalla välillä ja yksittäisinä tukimuureilla korotettuina istutusalueina. Lavarakennelmaan liittyvä luiska käännetään U-muotoon, jotta kulkuyhteys lavan sivuitse järjestyy luontevasti. Esteetön kiveys kulkee lavan editse, mutta lavan portaiden vuoksi reitin leveys kaventuu lavan kohdalla. Lava päätettiin säilyttää nykyisellä paikallaan ja ympäristö suunniteltiin sen ja torisymmetrian ehdoilla.

Avoimen torin turvallisuuskulmat huomioidaan suunnittelussa. Torialueen pelastusreitti ohjautuu ensisijaisesti Vaasanpuistikon suunnasta. Mahdollinen ajo väkijoukkoon estetään kalusteilla ja istutusruukuilla, jotka toteutetaan esimerkiksi massiivigraniitista. Katvealueet minimoidaan ja uudet istutettavat kasvillisuusalueet ovat matalia, jolloin näkymät säilyvät istutusten yli.

JATKOTYÖ:

- Toripysäköinnistä ja torimyynnistä ja -tapahtumista tulee laatia tarkempi ohjeistus toteutus suunnittelun yhteydessä Visit Vaasan kanssa.
- Sirotepinta: Esteettömyys sekä läpäisevyys tai sadeveden johtaminen kasvillisuudelle on tärkeä tutkia ja turvata jatkotyössä. Väritykseen voidaan kiinnittää huomiota jatkosuunnittelussa.

Ote asemapiirroksista, 1:750

KASVILLISUUS

Torialueen nykyiset puut ovat metsälehmäksi. Puusto on selvinnyt poikkeuksellisen hyvin (15-27 vuotta) kansirakenteella virheellisestä istutustavasta ja rajoitetusta kasvualustasta huolimatta. Hovioikeudenpuistikon kävelykadun puut ovat puistolehmäksi. Kävelykadulla on matalat, pensasistutuksin rajatut "oleskeluloosit". Vaasanpuistikon risteysalueella kaupunki ylläpitää kahta kausi-istutusalueita. Torilla käytetään myös erilaisia kausi-istutukseen soveltuvia astioita, esim. ajoesteinäkin toimivia suuria ruukkuja.

Torin nykyiset puurivit ovat huonokuntoisia ja rajattu kasvualusta rajoittaa kasvumahdollisuuksia. Toriparkin kansirakenteen päälliset maakerrokset ovat n. 50- 100 cm paksuisia, ja kantta ei ole vesieristetty. Pysäköintilaitoksen rakenteet vaativat uusimista, joten kansirakenteen korjaus edellyttää puurivien uusimisen ja mahdollistaa torialueen päivittämisen. Torille on myös toivottu monimuotoisempaa kasvillisuutta.

Suunnitelmassa puurivit uusitaan ja järjestellään uudelleen: puuriveihin lisätään kolmas rivi. Puurivit vahvistavat historiallisesti arvokasta kaupunkikoordinaatistoa ja luovat torille vihreät kehukset ja miellyttävää oleskelun mittakaavaa. Puurivit viilentävät kaupunki-ilmaa ja tuottavat miellyttävän mikroilmaston sekä antavat suojaa tuulella ja sateella.

Yhtenäinen kasvualusta tarjoaa puille parhaat mahdolliset kasvuolosuhteet kansirakenne huomioiden. Torin reunojen puurivien kasvualustat tehdään toripinnasta noin 50cm korotettuina, jolloin kannen päällä kasvualustan kokonaispaksuudeksi saavutetaan noin 80cm. Alueet voidaan toteuttaa esimerkiksi kantavilla kennorakenteilla, jolloin puille saadaan perinteiseen kantavaan kasvualustaan verrattuna lähes kolminkertainen määrä ravinteikasta kasvualustaa maltillisella kuormalla. Kennojen avulla puille saadaan paremmat kasvuolosuhteet kaupunkiympäristöön, kun juurialue ei tiivisty ja juurien hapensaanti

varmistuu. Kennoihin voi myös liittää halutun kastelujärjestelmän.

Kansirakenteen painorajoitusten puolesta korotus on mahdollinen, sillä jatkossa puiden alle ei tule samanaikaista ajokuormitusta.

Kohdissa, joissa yhtenäisen korotetun kasvualustan rakentaminen ei ole mahdollista, tehdään yksittäispuille istuinkorkuisilla tukimuureilla korotetut istutusaltaat. Tällaisia kohtia on mm lavan takana huoltoalueella sekä paviljonkien edustalla. Vastaavasti osa istutettavista puista sijoittuu kannen ulkopuolelle maanvaraisille alueille, jolloin korotusta ei tarvita. Kiveykselle sijoitettaville puille tehdään kantavat kasvualustat.

Ylä- ja Alatorin varteen, uusien puiden alle, istutetaan monilajia maanpeitepensaita ja sipulikukkia. Kasvilajeissa suositetaan monipuolisesti kukkivia ja kauniin

syysvärin muodostavia lehtipensaita kuten esimerkiksi maanpeittoruusuja ja lamohietakirsikoita sekä saaristostakin tuttuja ikivihreitä, kuten katajia. Kasvillisuussuunnitelmassa otetaan huomioon ylläpidon helppous, kasvien pitkäikäisyys, soveltuvuus pienilmastoon, kulutuksen kesto sekä rajatun kasvualustan aiheuttamat haasteet. Ei käytetä liian korkeita, näkymiä rajaavia lajikkeita. Hulevedet pyritään johtamaan kasvillisuudelle, ja tarvittaessa istutukset voidaan varustaa kastelujärjestelmillä kuumia kesä ajatellen.

Turun kauppatorilla toteutettiin puiden kasvualustat kennorakentein. Torit vastaavat kulutusasteeltaan samaa luokkaa.

Periaateleikkaus, ei mittakaavassa. Korotetut reunat mahdollistavat yhtenäiset, riittävät kasvualustat

KASVILLISUUS

Hovioikeudenpuistikko, länsi

- Uusiksi puiksi ehdotetaan metsälehmusta. Mesikastetta erittyy tästä lajista vähemmän kuin puistolehmukselta.
- Istutusalueille suunnitellaan matalat monilajiset pensasistutukset sipulikukkineen.

Tori

- Suuriksi puiksi ehdotetaan metsälehmusta. Mesikastetta erittyy tästä lajista vähemmän kuin puistolehmukselta.
- Pienet kukkivat puut: Kilpailuvaiheessa torin kukkiviksi puiksi ehdotettiin pilvikirsikkaa, mutta koska laji on nykyään vieraslajistalla seurattavana lajina, ehdotetaan tilalle jokin muu laji, kuten esim. kirsikka, tuomi, omena tai muu vastaava. Lajin valinnassa tulee huomioida tarpeeksi suuri runkokorkeus, jotta puiden alla voi kulkea, sekä kestävyys vaativassa kaupunkiympäristössä.
- Torin reunoille suunnitellaan matalat monilajiset pensasistutukset ja sipulikukkineen.

Köynnökset pysäkkikatokseen

- Uuden pysäkkikatoksen maanvaraisille osille suunnitellaan köynnöskasveja.
- Kasvit suojataan tallomiselta suoja-aidalla tai korottamalla kasvualusta maan tasosta

Hovioikeudenpuistikko, itä

- Nykyiset lehmukset säilytetään.
- Alueelle ei ehdoteta uusia istutuksia. Vaalitaan olevia puita ja vältetään turhaa kaivamista niiden lähellä.

JATKOTYÖ:

- Puiden suuri kokoluokka ja laatu huomioiden, tulisi taimistoihin olla yhteydessä hyvissä ajoin, jotta taimia on varmasti saatavilla toteutusvaiheessa.

LEIKKIPAIKKA

Leikkipaikka sijoittuu torin pohjoisosaan puurivien katveeseen. Torin yhtenäisyyden kannalta tärkeät puurivit jatkuvat leikkialueen läpi, ja toria rajaavat istuinportaitot reunustavat myös leikkialuetta.

Leikkipaikasta suunnitellaan ilmeeltään uniikki. Leikkivälineet, varusteet ja kalusteet tulkitsevat merellistä teemaa. Välineiden aiheet kuvaavat mm majakkaa, luontoaiheita ja saariston eläimiä. Välineiden ilme on torikokonaisuuden kannalta tärkeä, ja mallit on valittu kokonaisuuteen sopiviksi niin visuaalisesti, tilallisesti kuin toiminnallisestikin.

Leikkialueen pinnan kuviointi jäljittelee saariston muotokieltä. Välineiden turva-alueet tehdään vaaleasta turva-alustasta, ja välialueilla käytetään lisäksi kivisirotepintaa. Värisävyt valitaan kokonaisuuteen sopiviksi. Esteetön käynti leikkipaikalle on järjestetty pohjoisesta loivaa luiskaa pitkin.

Leikkipaikka rajataan aidalla. Aitalinja aaltoilee torin suuntaan mahdollistaen istuskelupaikkoja portaiden edustalle. Aitamallina käytetään paikkaan suunniteltua, torin ilmeeseen ja leikkipaikan teemaan sopivaa erikoisaitaa, esimerkiksi teräksistä pinna-aitaa. Aitamallin suunnittelu paikkaan sopivaksi on tärkeää, jotta kaarevat muodot ja tason vaihdot järjestyvät ilman näkyviä porrastuksia.

Leikkipaikka tehdään korotetun maatäytön päälle, kuten muutkin puuistutusalueet. Leikkialue rajataan torin suuntaan istuinportaitilla, ja Ylätorin liikennealueen suuntaan graniittisilla tukimuureilla. Leikkipaikka on pieni, joten lähtökohtaisesti aidan sisäpuolelle ei osoiteta kunnossapidon ajoa. Leikkialueella, kuten muillakin torin reuna-alueilla, maatäyttö korvaa lähtökohtaisesti kansirakenteelle aikaisemmin kohdistuneen liikennekuorman, ja tämän vuoksi aidatulle leikkialueelle ei tule mahdollistaa ajoa raskaalla huoltoajoneuvolla. Reunojen korotuksen ja mitoituksen vuoksi ajamiselle ei myöskään ole tilaa. Tarvittavat välineiden huollot ja mahdolliset nostot järjestään aidan vierestä Ylätorin liikennealueelta tai torin reunasta. Leikkipaikan käyntiportin yhteyteen voidaan tehdä pieni huoltoportti, josta ajo kevyellä pyöräkuormaajalla on kuitenkin järjestettävissä, mikäli kantavuus tarkastetaan toteutussuunnitteluvaiheessa. Toisaalta leikkialueella ei myöskään ole hiekkalaatikkoa ja turva-alueet ovat valettuja, joten normaaliin huoltoajoon kuten hiekan täydentämiseen ei ole tarvetta.

Leikkialue on kooltaan pieni, ja valitut välineet on mitoitettu turva-alueineen tarkasti paikoilleen. Oman haasteensa leikkipaikan mitoitukseen ovat tuoneet istutettavat puut, joiden sijainti noudattaa torikokonaisuuden puurivien linjoja ja rytmiä. Puunaimina käytetään latvukseltaan nostettuja taimia, jotta oksat eivät ulotu välineiden päälle. Leikkipaikan suunnitelma on käyty läpi turvatarkastajan kanssa yleissuunnitelmatasolla.

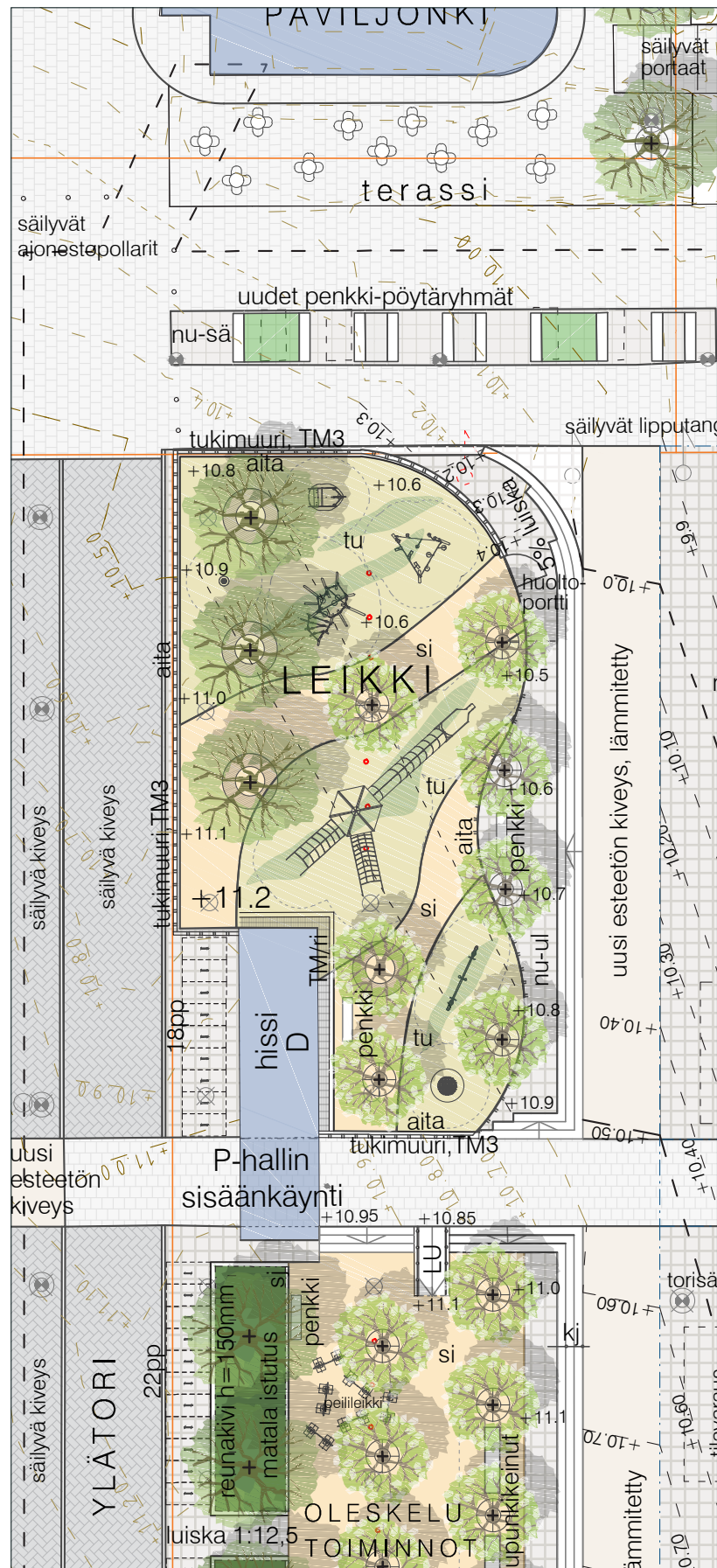
AITA SOPII
SUUNNITELLUN TORIN
YMPÄRISTÖÖN

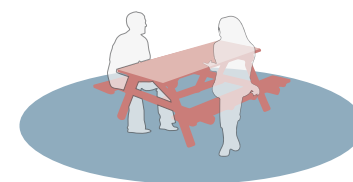
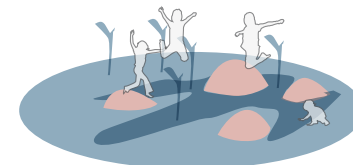
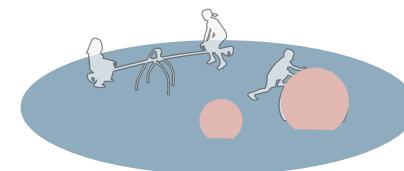
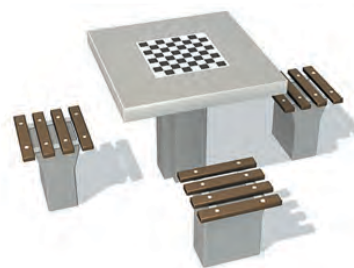
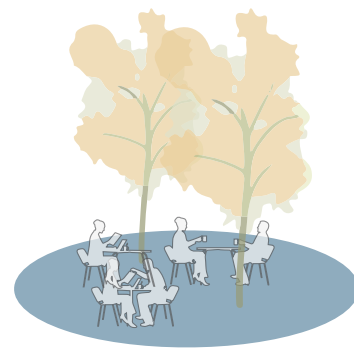
LEIKKIVÄLINEISSÄ
SAARISTON
RAUHALLINEN TUNNELMA
JA SÄVYMAAILMA

TURVA-ALUSTOISSA
SAARISTON MUOTOKIELTÄ.
VÄLEISSÄ REITIT ESIM.
TORILTA PURETUISTA
NOPPAKIVISTÄ

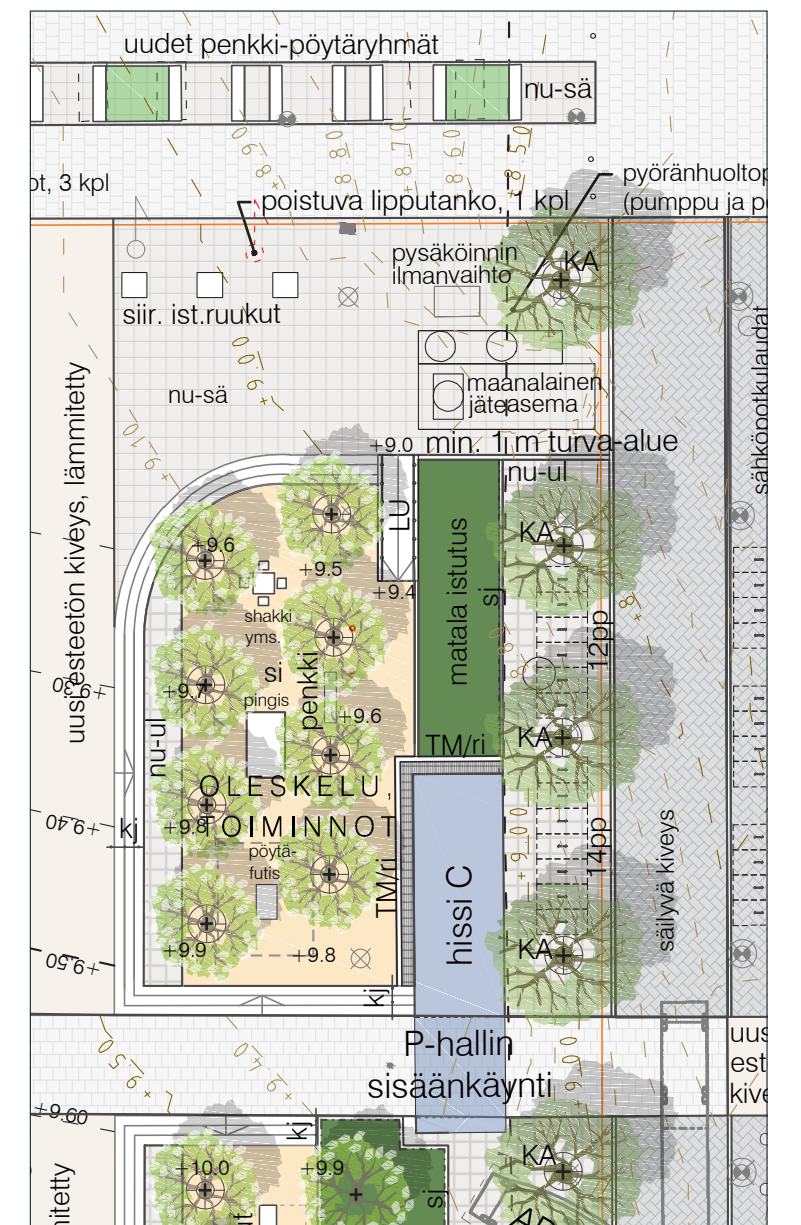

Ote asemapiirroksista, 1:300

OLESKELU JA PELAILU PUIDEN KATVEESSA

Tori tarjoaa viihtyisiä oleskelupaikkoja ja ajanvietettä kaiken ikäisille. Puiden katveeseen sijoitetaan penkkejä ja kaupunkikeinoja, joista on mukava seurata torin elämää. Pelipöydät, kuten pingis ja pöytäfutis, tarjoavat ajanvietettä nuorille. Lautapelikuviot pöytäpenkkiryhmien pöytäpinnoissa innostavat esimerkiksi shakkimatsin. Puiden katveeseen sijoitetaan myös muita kiinnostavia elementtejä, kuten hauskoja peiliseinämiä. Peilipinta toistaa lavan materiaalia ja heijastaa valoa ympärilleen.

Ote asemapiirroksista, 1:300

SAARISTOKIVEYS JA SUMULEIKKI

Kauppatori on merellisen kaupungin sydän, ja Hovi-oikeudenpuistikko kytkee kauppatorin meren suuntaan. Saaristoteemaa ja merellisyyttä korostetaan suunnitteluelementeillä torin pohjoisreunassa ja Hovi-oikeudenpuistikon saaristoakselilla. Saaristoteema näkyy torilla leikkialueella sekä saaristokiveyksenä ja sumuaiheena.

Saaristoteeman kohokohta sijoittuu torin pohjoispäätyyn nykyisten paviljonkien väliin. Nykyinen tasainen pinta toimii tapahtumapaikkana, ja aluetta reunustavat vesiaiheet taideteoksineen sekä istuinpaadet. Paikka on osa kauppatorin aikaisempaa uudistusta. Kilpailuvaiheessa paikkaan ehdotettu Muuttuva Merenkurkku -ympäristöteos on yleissuunnitelmassa korvattu tasaiseen pintaan toteutettavalla teoksella, jolloin jatkossakin mahdollisuus tapahtumakäyttöön säilyy.

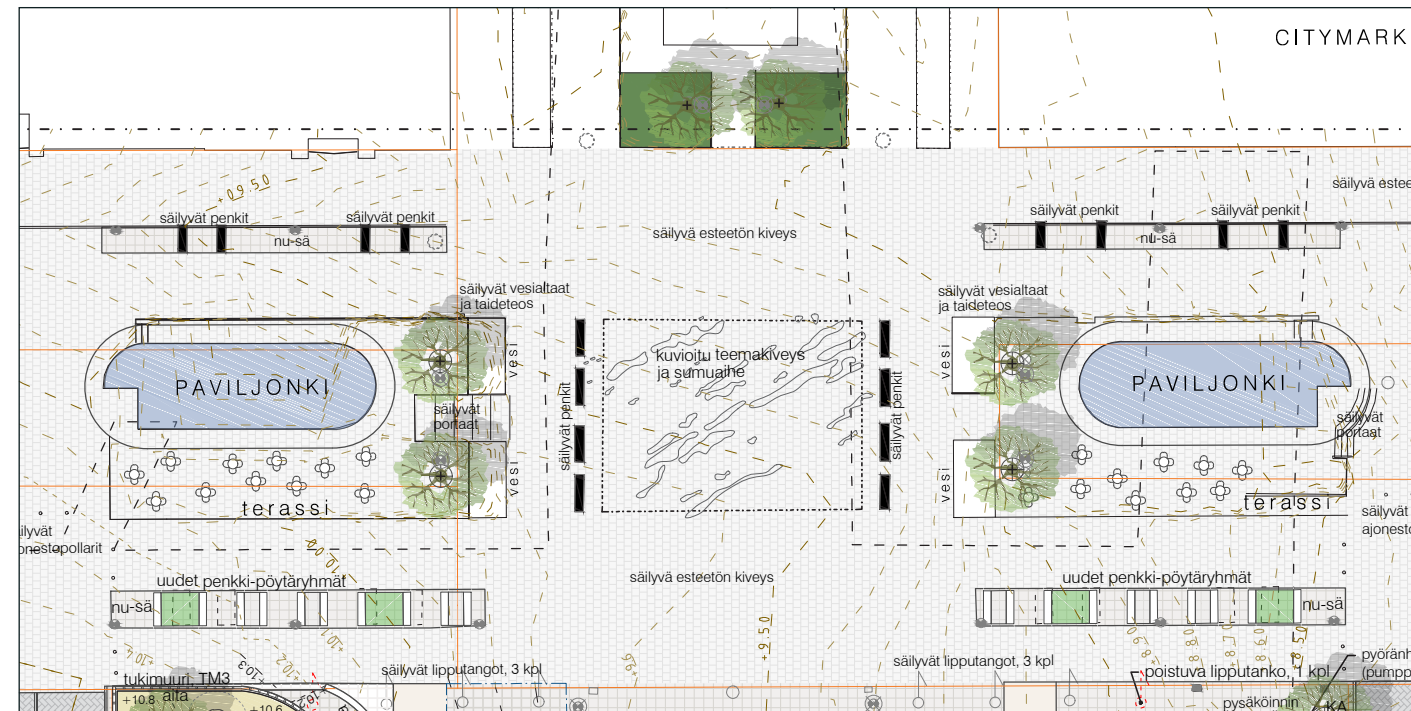
Kiveyksen pintaan kaiverrettava saaristokiveys ja sumuleikki-teos toistavat saaristoteemaa ja kokoavat ihmiset yhteen. Saaristoteema tuo torille leikkisyyttä ja ainutlaatuista ilmettä. Oikeasta kartasta piirretyt saarikuvioinnit tuovat löytämisen riemua, kun kävijä tunnistaa tutun saaren. Saaristokuviointia jatketaan myös meren suuntaan Hovi-oikeudenpuistikon länsiosien kivetyillä terassialueilla.

Saaristokuvio kaiverretaan kiveyksen pintaan. Kivet irrotetaan ja niihin uurretaan saarten muotoja jäljittelevät ääriiviä. Uurteet täytetään epoksitäytöllä, minkä tuloksena pinta on tasainen ja käytettävä.

Sumu tuo uuden leikkittävän ja vilvoittavan elementin torille, ja tarjoaa virkistystä etenkin kuumilla kesähelteillä. Saaristokiveykseen asennetaan sumusuuttimet, joissa vesi muuntuu hallitusti sumupisaroiksi. Uusi vesipumppu ja -säiliö upotetaan nykyisten altaiden viereen kansialueen ulkopuolelle. Järjestelmässä vesi kierrätetään sumusuuttimiin ja edelleen kaivojen kautta takaisin käyttöön. Jatkosuunnittelussa on huomioitava alueella oleva lämmitysputkisto ja kannen päällä olevien maakerrosten paksuus, ja yhteensovitettava tilavaraukset huolella.

Hämärinä loppukesän iltoina sumua korostetaan erikoisvalaistuksella. Talvella paikkaan voidaan tuoda esimerkiksi vaihtuvia valoteoksia.

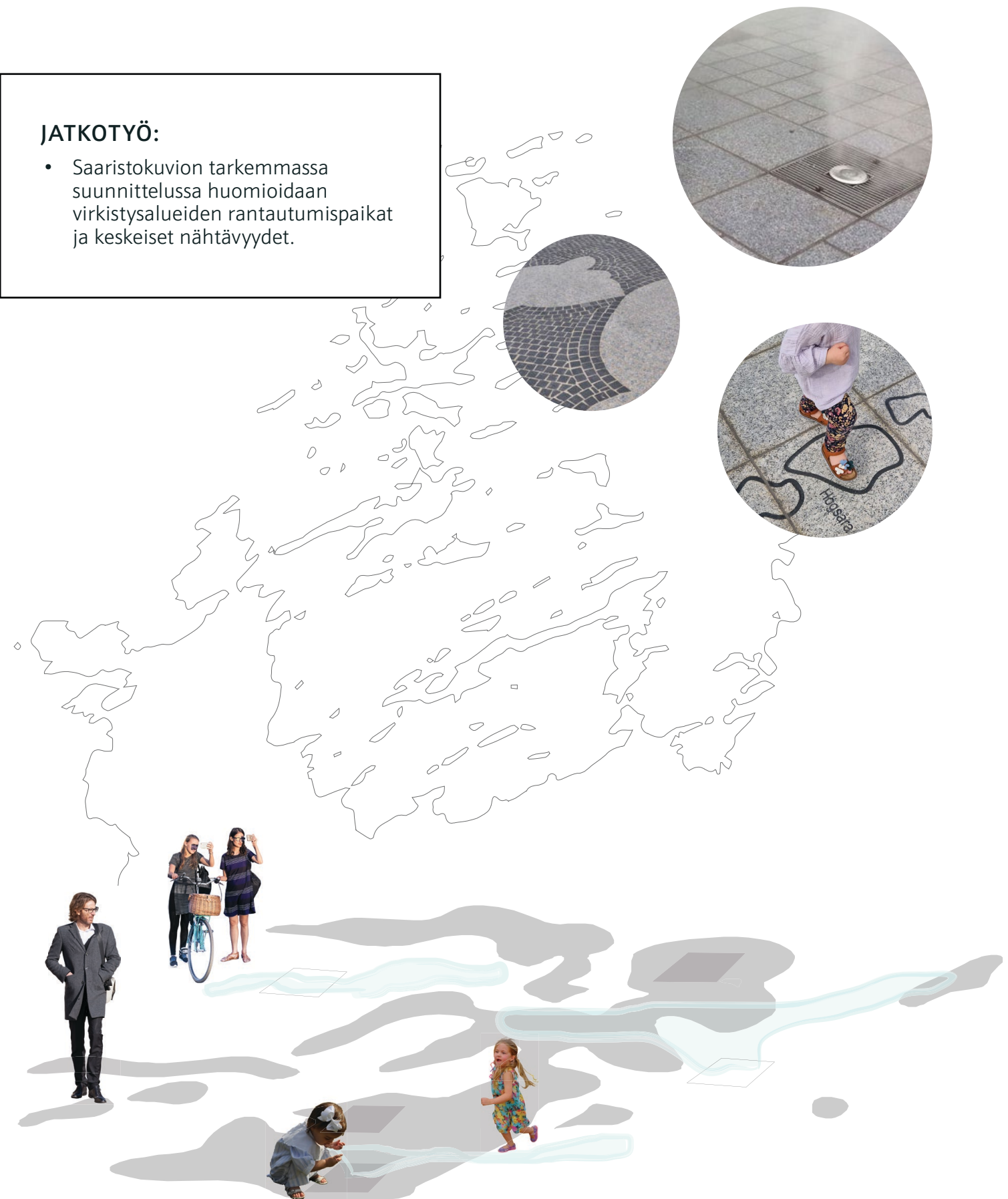
Turun kauppatorille v.2022-23 toteutettu vastaavalla periaatteella pinnan kuviointi ja vesisuihkuilla toimiva vesileikkiteos on ollut hyvin suosittu ja tuonut ainutlaatuisen piristävän elementin torille (suunnitelma Loci maisema-arkkitehdit Oy).

Ote asemapiirroksista, 1:500

JATKOTYÖ:

- Saaristokuvion tarkemmassa suunnittelussa huomioidaan virkistysalueiden rantautumispaikat ja keskeiset nähtävyydet.

HOVIOIKEUDENPUUSTIKKO, LÄNSI

Vaasan kaupungin luonteenomaiset historialliset puukujanteet ja puiden alla kulkeminen muodostaa keskeisen tilakokemuksen Hovioikeudenpuistikon länsiosassa. Puukujanne yhdistää torin meren suuntaan, joten saaristoteemaa ja merellisyyttä pyritään korostamaan suunnittelun keinoin.

Nykyiset puurivit on todettu huonokuntoisiksi, ja ne ovat uusimisen tarpeessa. Lisäksi pensailla rajatut oleskeluhuoneet koetaan liian umpinaisiksi ja turvatomiksi. Huonokuntoiset puurivit uusitaan ja lajiksi valitaan metsälehmus, joka ei roskaa yhtä paljon kuin nykyinen lehmuslaji. Puiden alle istutetaan paikoin matalaa monilajista kasvillisuutta. Kasvillisuus toteutetaan saaristoluonnosta inspiroituneina monilajisina istutusalueina. Terrassikäyttöä mahdollistetaan kiveytyillä pinnoilla, ja kasvillisuuden lomaan sijoitetaan oleskelupaikkoja. Taideteokset säilytetään.

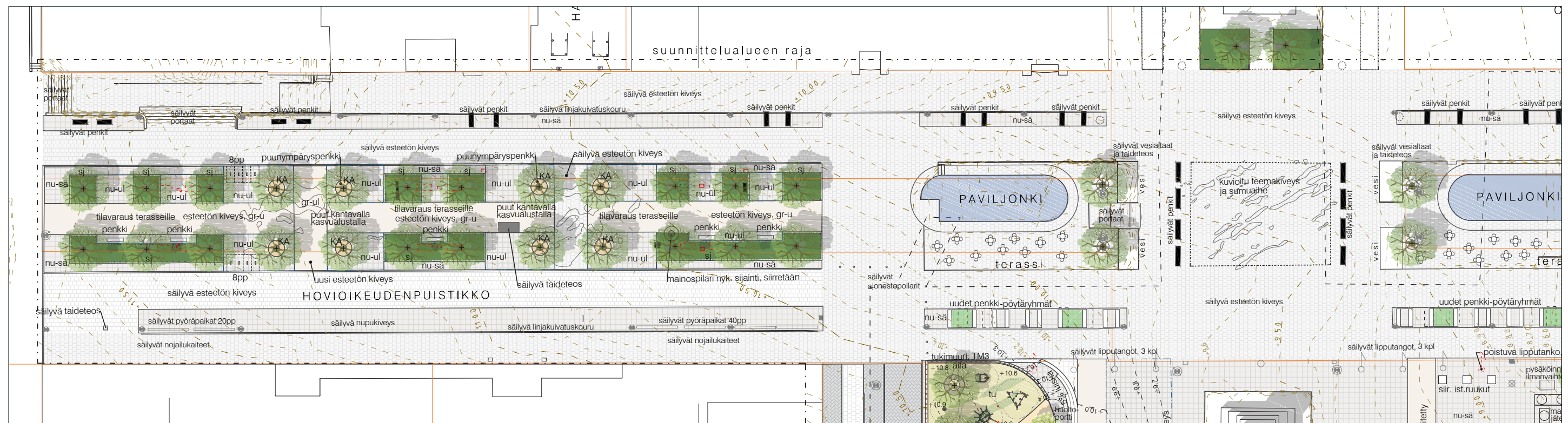
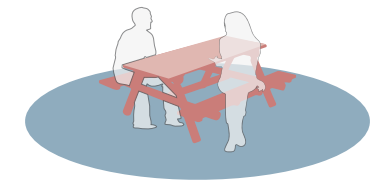
Puukujanteen keskellä kulkeva reitti on tavoite muuttaa esteettömäksi ja kivetä esteettömillä graniittilaatoilla. Nykyisiä laattoja hyödynnetään niin pitkälle kuin niitä riittää. Muutamaan kohtaan toteutetaan esteettömät yhteydet myös poikkisuuntaisesti.

Terassipinta-alaa lisätään nykyisestä, mikä tarjoaa lähikiinteistöjen ravintoloille ja kahviloille laajentamismahdollisuuksia kesäksi. Terassialueiden puut toteutetaan kantavilla kasvualustoilla ja reunustetaan puunympäryспенkeillä.

Terassialueiden ja kulkualueiden pinnat toistavat torin saaristokiveyksen teemaa: laattapintoihin uurretaan saariston muotoja ääriiviivoina. Uurteet täytetään epoksitäytöllä, minkä tuloksena pinta on tasainen ja käytettävä.

JATKOTYÖ:

- Puut istutetaan yhtenäisiin kantaviin kasvualustoihin - vältetään yksittäisiä istutuskoppia
- Sähkökaappien asetteluun tulee kiinnittää huomiota: yhteneväisyys, johtomaailman siisteys, taide

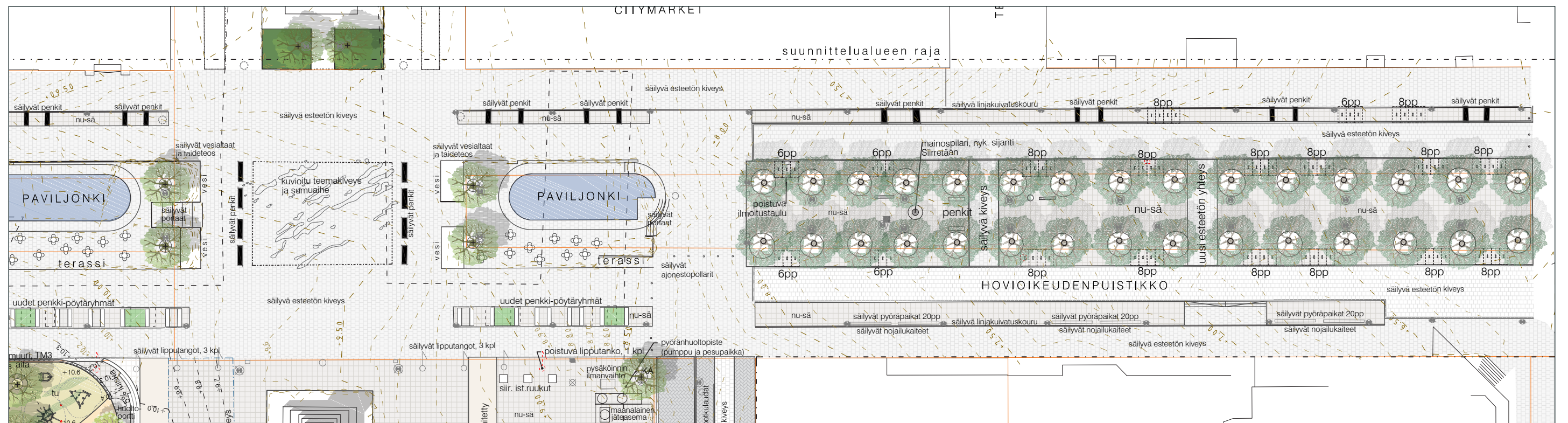

Ote asemapiirroksesta, 1:500

HOVIOIKEUDENPUISTIKKO, ITÄ

Hovioikeudenpuistikon itäpään suuret komeat lehmukset luovat voimakkaan tilakokemuksen, mutta kujanteen keskellä ei valitettavasti nykyään ole mahdollista kulkea. Perinteinen kulku puukujanteen keskelle palautetaan poistamalla nykyiset pyöräteli-neet ja siirtämällä pyöräpaikat puurivien reunoille. Alueelle lisätään muutama penkki.

Suunnittelun kuluessa keskusteltiin tarpeesta lisätä poikittaisia esteettömiä kulkuyhteyksiä puistikon läpi, mutta näitä ei lopulta esitetty. Myöskään terassikäyt-töä tai laajempia oleskelualueita ei nähty realistisiksi, varjoisuuden ja puiden roskaamisen vuoksi. Kaiken-laista kaivuuta ja toimenpiteitä puiden alla vältetään, jotta turvataan puiden kasvuolosuhteet.

Ote asemapiirroksesta, 1:500

LIKKUMINEN, ESTEETTÖMYYS JA PYÖRÄPAIKAT

Kävelyn pääreitit ja esteettömyys

Torin kävely-yhteyksiä parannetaan. Torin reunoille portaiden edustalle tehdään esteettömät kivetty ja lämmitetyt reitit torikaupan esteettömyyden parantamiseksi. Nykyiset poikittaiset hyvät esteettömät yhteydet säilyvät.

Torikiveyksen historialliset "harjanteet" on huomioitu suunnitelmassa osana kauppatorin alkuperäistä ilmettä. Nykyinen toripinta on kalteva, ja uusien esteettömien kiveysten rakentaminen oikeaan sivuttaiskaltevuuteen edellyttää osin kiveyksen uudelleen latomista avoimen toripinnan reunassa.

Esteettömien reittien muodostama ruudukomainen kulkurakenne tukee myös torimyymintapaikkojen ja toimintojen sijoittelua ja helppoa saavutettavuutta. Diagonaaliyhteyksien tarpeesta keskusteltiin työn kuluessa, mutta niitä ei koettu tarpeellisiksi. Historialliset näkökulmat eivät myöskään tue diagonaalin lisäämistä. Pinnan tasaisuutta voidaan parantaa kivien saumoja täyttämällä ja tasoittamalla. Yhteyttä Kauppahallille vahvistetaan kiilamaisesti levenevällä suojatiellä ja hyödyntämällä kasvillisuuden ohjaavaa vaikutusta.

Torikiveykset

Torin nykyisinä pintamateriaalina ovat pääasiassa vanhat nupukivet ja ruskeat graniittiset (Baltic Brown) laatat. Ala- ja Ylätorilla on hyödynnetty myös betonikiveä kalanruotoladonnalla. Kävelykadulla on pääasiassa ruskeaa graniittilaattaa. Kävelykatu on varustettu lämmityksellä, kuten myös kaksi esteetöntä kulkureittiä torialueen poikki hissikulujen välillä.

Torin vanhat nupukivet käytetään uudelleen. Nykyistä torikiveystä puretaan etenkin reunojen istutusalueiden kohdilta. Korotettujen puualueiden etureunassa käytetään hyödyksi vanhoja torikiviä, jolloin toripinta jatkuu visuaalisesti myös puiden alle. Muilta osin toiminnalliset alueet puiden alla tehdään läpäisevästi kivisirotepinnoitteesta.

Nykyisten puiden istutusalueiden ympärillä olevat vanhat graniittinoppakiveykset käytetään hyödyksi suunnitelmassa. Noppakivet toimivat torin portaikkojen tasoeron esteettömyyden huomioalueena, ja esimerkiksi reunustamaan saaristokiveyksen muotoja.

LIKKUMINEN, ESTEETTÖMYYS JA PYÖRÄPAIKAT

Kalusteet

Torin kalustusta uusitaan ja yhdenmukaistetaan. Poistuvia ja uusilla korvattavia kalusteita on ainakin torin pohjoisosassa nykyisten paviljonkien edustalla sijaitsevat penkki-pöytäryhmät.

Toriympäristön ja kävelykadun nykyiset penkit, roska-astiat, pyörätelineet, nojailutelineet ja kaivon kannet on suunniteltu varta vasten alueelle eli ovat mallia "Vaasa" (Aitoaho&Viljanen). Graniittipenkkien materiaalina on käytetty Baltic Brown graniittia. Penkkien ja pyörätelineiden puuosissa on käytetty öljyttyä tiikkiä, joka myöhemmin on maalattu ruskeaksi. Kävelykadun pensailla rajatuissa "loosseissa" on Vaasan historiallisen puistonpenkkimallin mukaiset puiset, vihreäksi maalatut penkit, joita on käytetty muuallakin Vaasan puistoissa vihreinä, valkoisina ja harmaina. Kävelykadun jatkeen suunnitelmassa sekä graniittipenkkiä että historiallista puistonpenkkiä on kehitetty esteettömämpään suuntaan korkeutta nostamalla ja historiallisen penkin kallistuskulmaa suoristamalla. Samalla molempien penkkimallien istuinpintoihin valittiin puun sävy. Historiallisten puistonpenkkien rungon väriksi valittiin grafiitinharmaa (RAL 7024), jota käytetään myös alueen valaisinpylväissä ja muissa maalattavissa kalusteissa. Aitoaho&Viljasen suunnitelmien mukaan metalliosissa on käytetty laajalti myös sinkittyä terästä.

Torin uudet kalusteet, penkit ja keinut, toteutetaan osin esteettöminä esteettömyyden erikoistason mukaisesti ja osin vanhaa mallistoa hyödyntäen. Kaikissa kalustevalinnoissa huomioidaan kestävyys ja turvallisuus. Yleissuunnitelmassa ei ole määritelty tarkemmin kalustemalleja, vaan asia tarkennetaan jatkosuunnittelussa. Leikkialueen ja toiminnallisten alueiden välineistä ja varusteista on sen sijaan esitetty ideoita ja malleja omissa osa-alueissaan.

Muurit, portaat ja luiskat

Kaikki uudet kiveykset, portaat ja tukimuurit tehdään graniitista. Uudet esteettömät reitit toriportaiden edustalle kivetään uusilla vastaavilla graniittilaatoilla, joita on käytetty nykyisillä poikittaisilla kulkuyhteyksillä. Toria reunustavat istuinportaitot toteutetaan graniittiporraskivistä. Portaisiin valitaan vaalea kivi erottumaan muuten tummasta toripinnasta. Istuinkorkuiset tukimuurit muun muassa korotettujen puuistutusalueiden ympärillä sekä leikkialueen reunassa toteutetaan graniittisina tukimuureina. Kahvilapaviljongin terassialue rajataan istuinkorkuisilla graniittipaasimuureilla ja noppakivetyillä kontrastiraidoilla.

Puukujanteiden keskelle toiminnallisille alueille tehdään esteettömät luiskat sidotusta kivisirotepinasta. Luiskat varustetaan käsijohteilla. Myös toria reunustaviin istuinportaitkoihin lisätään muutamia paikkoihin käsijohteita. Lisäksi torin korotetuille puustoalueille pääsee esteettömästi Ylätorin suunnasta poikittaisyhteyksiä pitkin.

Liikenne ja pysäköinti

Torin pelastusreitit, huoltoliikenne ja pysäköintipaikat Ylä- ja Alatorilla säilytetään lähes nykyisellään. Alatorille, torialueelle on sijoitettu asiakaspysäköintiin tarkoitetut autopaikat 6 kpl, joista 2 kpl liikuntaesteisille. Liikuntaesteisten pysäköintipaikkoja säilyy 2 kpl Ylätorin puolella.Torin korotetut reunat, pysäkki-alueen oleskelusaarekkeet ja nykyiset suuret siirrettävät istutusruukut toimivat ajoesteinä.

Alatorin reunaan lisätään pyöräpaikkoja ja mahdollistetaan jatkossakin terassialueen tilavaraukset alueella. Kaupallinen pysäköinti sijaitsee pääsääntöisesti Toriparkissa.

Pyöräpaikat

Pyöräpysäköinnit sijoitetaan pyöräreittien varrelle ja niiden läheisyyteen, pääasiassa torin ja Hovioikeudenpuistikon reunoille.

Nykyisiä säilyviä pyöräpaikkoja on Hovioikeudenpuistikon länsiosan varrella 60 kpl ja itäosan varrella 60 kpl. Uusia runkolukittavia pyöräpaikkoja lisätään Hovioikeudenpuistikon länsiosaan 16 kpl ja itäosaan uusia pyöräpaikkoja lisätään 142 kpl (käytetään pintakiinnitteisiä telineitä, olevien puiden juuristoalueen vaalimiseksi), joista nykyisistä telineistä voidaan mahdollisesti hyödyntää osa ja siirtää uuteen sijaintiin. Ylätorille sijoitetaan uusia runkolukittavia pyöräpaikkoja 112 kpl ja Alatorille on lisätty uusia tai uusittavia pyöräpaikkoja yhteensä 88 kpl. Yhteensä suunnitelmassa pyöräpaikkoja on 478 kpl, joista muutamat voi osoittaa myös sähköpotkulaudoille. Sähköpotkulaudoille on esitetty paikkoja Alatorin pohjoispäätyyn sekä uusien paviljonkien yhteyteen.

Pyörähuoltopiste (pumppu ja pesupaikka) ollut toiveena sijoittaa torille, ja sille on esitetty paikka pohjoisen jäteaseman vierestä.

PYÖRÄPAIKAT

Nykyiset:

Ylätori ja Alatori
164 pp

Hovioikeudenpuistikko, länsi:
60 pp

Hovioikeudenpuistikko, itä:
163 pp

Suunnitellut:

Ylätori
Säilyvät: 0 pp
Uudet: 112 pp

Alatori
Säilyvät: 0 pp
Uudet / uusittavat: 88 pp

Hovioikeudenpuistikko, länsi:
Säilyvät: 60 pp
Uudet: 16 pp

Hovioikeudenpuistikko, itä:
Säilyvät: 60 pp
Uudet / siirrettävät: 142 pp

Pyöräpaikkoja yhteensä 478 kpl

VAASANPUISTIKKO

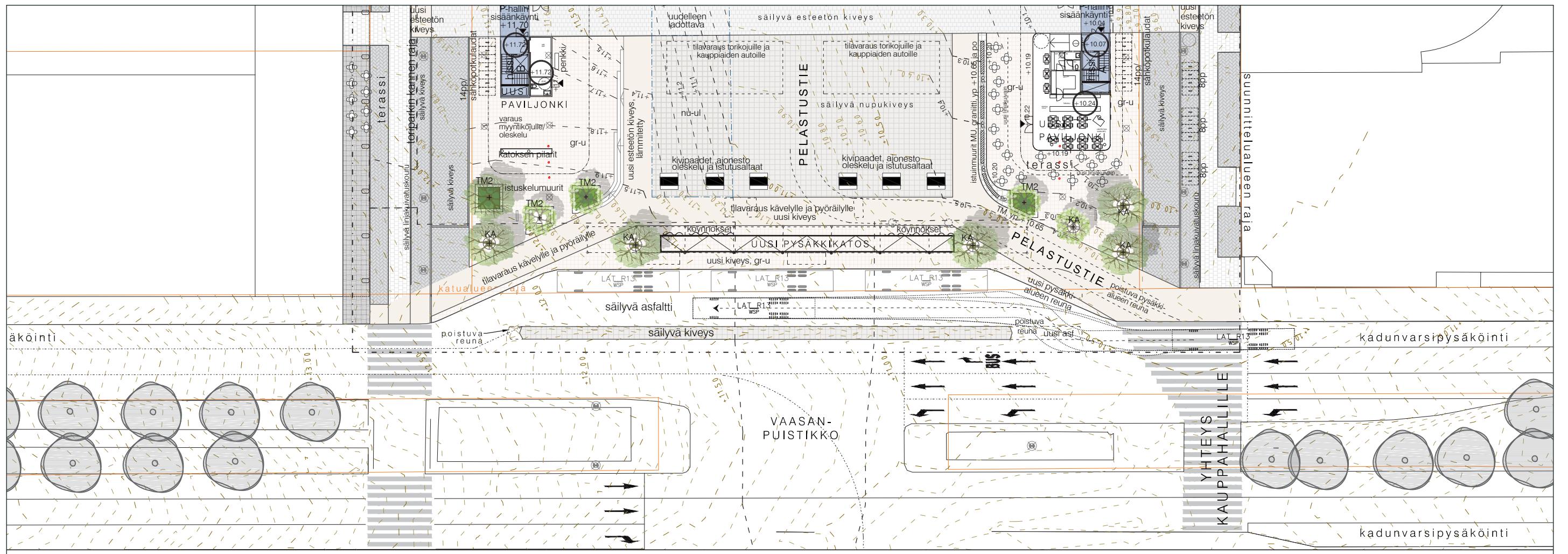
Saavuttaessa kaupunkiin Kauppapuistikkoo pitkin tori patsaineen sijaitsee merkittävänä näkymän päätte-
nä ja keskustan maamerkinä. Näkymä on koko kau-
pungin identiteetin kannalta tärkeä, ja se säilytetään.

Vaasanpuistikon pysäkkialueet sijoittuvat torin laidalle. Linja-autojen pysäkkialuetta lyhennetään hiukan, kuitenkin niin että jatkossakin pysäkillä voi samanaikaisesti pysähtyä kolme bussia. Yhteyttä kauppahallille saadaan näin parannettua leventämällä suojatie torin suuntaan leveneväksi kiilaksi.

Pysäkkialueita laajennetaan torin suuntaan, mikä lisää väljyyttä ja mahdollistaa entistä turvallisemman jalankulun ja matkustajien sujuvan nousemisen bus-

siin ja ulos. Uudet laiturit toteutetaan esteettöminä. Pyöräliikenne siirretään odottelualueen taakse torin puolelle. Nykyinen pergolarakenne korvataan uudella pysäkkikatoksella.

Maanvaraiset puut uuden pysäkkikatoksen reunoilla kehystävät torimaisemaa ja sijaitsevat uusien esteettömien kulkureittien näkymän päätteinä. Katoksen laidoille istutettavat köynnökset tuovat vehreyttä ja suojaa pysäkkialueelle. Kasvillisuus parantaa mikroilmastoa ja sitoo liikennepölyä, sekä rajaa liikennettä pois torinäköymästä.

Ote asemapiirroksesta, 1:500

PYSÄKKIKATOS

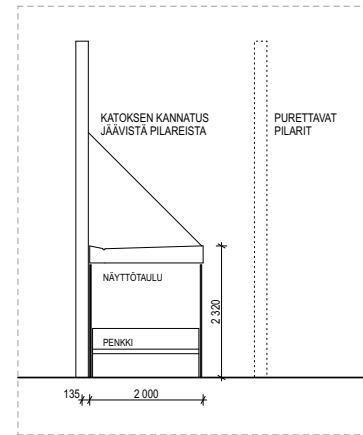
Kauppatorin uusi pysäkkikatos pyrkii hyödyntämään torin eteläreunalla sijaitsevaa, olemassa olevaa, pergolaratkaisua, mikäli pergolan perustukset kestävät uuden katosrakenteen ripustamisen. Pergolan pila-reista puretaan kaikki torin puoleiset ja kuvan mukai-sesti molemmista päädyistä. Pysäkkikatos noudattaa symmetrisesti uutta katualueen linjaa.

Pysäkkikatos koostuu loosimaisista taskuista, joista jokaista suojaa lasiseinä sekä etelä, että pohjoissi-vun puolelta. Lasiseinät asettuvat limittäin. Jokaisen loosin läntisellä reunalla on puinen penkki, joka on kiinnitetty teräsrunkoon. Penkin selkänojan yläpuo-lle asennetaan pysäkkiaikataulunäytöt. Penkit on sijoitettu katsomaan linja-autojen saapumissuuntaan. Pysäkin katto on ripustettu olemassa olevista pila-reista. Katoksen korkeusasema on sellainen, ettei se aiheuta näköestettä torin suuntaan etelästä päin saavuttaessa. Kirkkaat lasiseinät varmistavat torin näkyvyyden.

Pysäkkikatoksen lisäksi matkailijoiden sääsuojana toi-mii läntinen toripaviljonki, jossa palvelee myös aina auki oleva liikuntaesteisten wc sekä vesipiste.

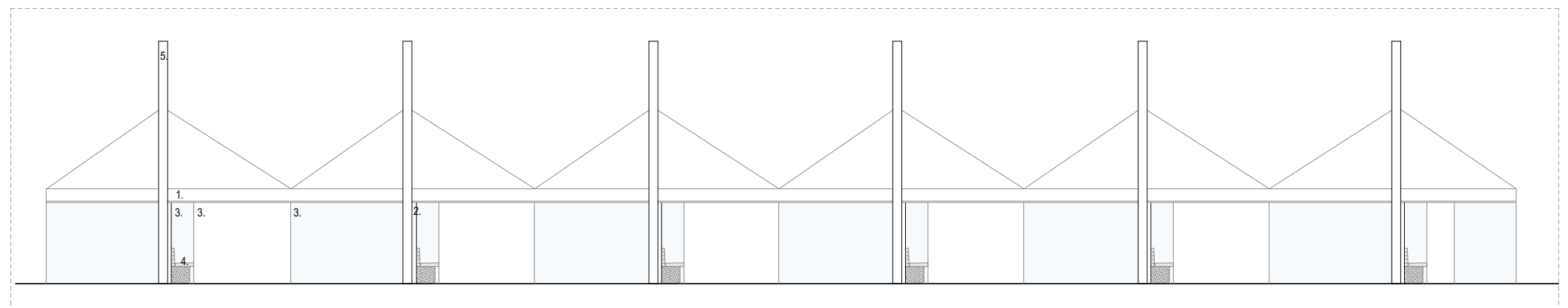
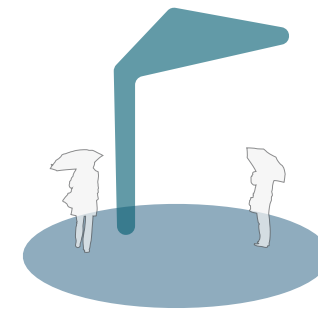
Pysäkkikatoksen molemmin puolin istutettavat puut sijoittuvat torin esteettömien reittien näkymän päätteeksi. Katoksen reunoille maanvaraisille alueil-le istutetaan köynnöksiä luomaan vihreää reunaa liikenteen suuntaan. Katoksen keskiosa jätetään vapaaksi köynnöksistä, jotta näkymät Vapaudenpat-saalle säilyvät.

Torin reunalle sijoitetaan kiinteitä penkkejä ja istu-tusastioita, jotka asettuvat torin muotokieleen ja rytmiin. Kalusteet jakavat torin ja liikennealueen toiminnallisesti, tarjoavat istuskelupaikkoja bussien odottelijoille sekä toimivat ajoesteinä.

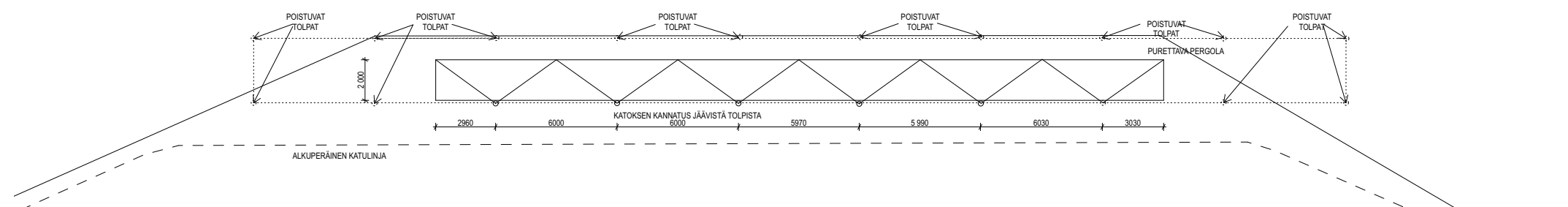
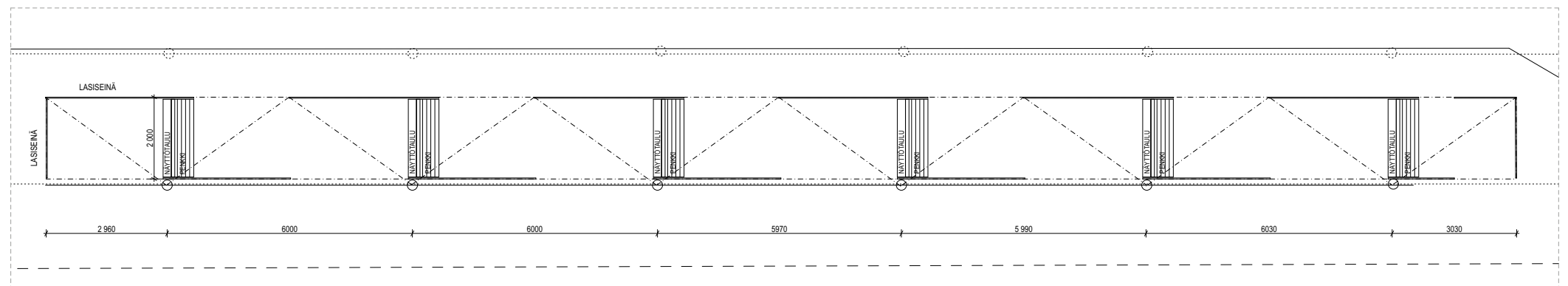

PYSÄKKIKATOS LEIKKAUS 1:100

1. KATTO, RST-PINTAINEN KERMI
2. NÄYTTÖTAULU-SEINÄ, RST
3. LASISEINÄT, KIRKAS LASI
4. PENKKI, MASSIIVIPUU
5. OLEMASSA OLEVA PILARI

PYSÄKKIKATOS JULKISIVU ETELÄÄN 1:100

UUDET TORIPAVILJONGIT

Vaasan kauppatorin uudet paviljonkirakennukset sijoittuvat torin eteläreunalle, toinen ylätorin - ja toinen alatorin puolelle. Ne toimivat vastaparinä torin pohjoisreunan Hovioikeuden puistikon paviljonkirakennuksille, jotka on toteutettu 1990-luvulla Toriparkin rakentamisen yhteydessä. Tarkemmat sijainnit uusille rakennuksille määrittävät alapuolelle jäävän Toriparkin porrashuoneet A ja B, joiden olemassa olevia portaikkoja ja hissejä sekä erillistä teknistä tilaa uudet paviljongit hyödyntävät.

Uudet paviljonkirakennukset lainaavat muotokielensä Hovioikeudenpuistikon vanhoista paviljongeista. Kuten vanhoissa, myös uusissa rakennuksissa katto on kuparinen ja varsinainen rakennusmassa kaarevine laseineen mahdollisimman läpinäkyvä. Katon korkeuden mittasuhteet ja muotokieli jäljittelevät olemassa olevia paviljonkeja. Katon alapinta on verhoiltu kivipuukäsittellyllä, öljytyllä puuverhoilulla ja jatkuu ulkotilasta sisätilaan. Rakennusten korkeus ei nouse vanhoja paviljonkeja korkeammaksi, eivätkä uudet rakennukset pyri dominoimaan tilaa vaan sulautuvat siihen muodostaen yhdessä uuden torisuunnitelman kanssa toria jäsentävän kokonaisuuden. Katon keskiosa voidaan sijoittaa rakennusten ulkonäköön sovitettua mainospintaa.

Ylätorin puoleinen paviljonki tarjoaa kauniilla katoksellaan suojaisan ja muuntautuvan, toritapahtumia tukevan, tilan sekä odotus- ja oleskelutilan julkisen liikenteen käyttäjille. Rakennusmassa itsessään on suorakulmainen ja hyvin vähäeleinen. Pintamateriaaleina kirkas lasi ja vaalea kuitubetoni muodostavat tyylikkään vastaparin.

Kattomuoto toistuu täsmälleen samanlaisena ja samankokoisena myös alatorin kahvilapaviljongissa. Myös tässä rakennuksessa toiminnat on koottu yhteen kuutionmalliseen massaun, joka muodostaa parin ylätorin paviljongille. Tarjoilualue sen sijaan on kolmeen suuntaan lasinen ja lasijulkisivut ulottuvat katosta lattiaan. Kauniit kivipuuverhoillut alakatot jatkuvat rakennuksen sisältä katokseen ja sulauttavat ulko- ja sisätilat toisiinsa. Rakennuksen läpi näkeminen estää tunnetta etupihan tai takapihan syntymisestä ja mahdollistaa samanarvoisen ympäristön joka puolelle rakennusta.

Toripaviljonkien luonnossuunnitelmat, JKMM Arkkitehdit.

UUDET TORIPAVILJONGIT

Paviljonkirakennuksista tässä suunnitelmassa ylätorin puoleiseen sijoitetaan aina avoinna oleva, itsepuhdistuva, liikuntaesteisten wc -tila, joka avautuu esteettömästi suoraan torille. Lisäksi rakennuksesta löytyy varastotilaa torimyyjien käyttöön, sekä vesipiste. Kulku Toriparkkiin tapahtuu esteettömän lämmitetyn kulkuväylän kautta rakennuksen pohjoispäädystä, olemassa olevasta portaikosta tai esteettömästi hissillä.

Alatorin puoleiseen, reilun 100m2 paviljonkiin voidaan sijoittaa esimerkiksi kahvila. Kulku tapahtuu esteettömästi rakennuksen pohjoispäädystä, josta päästään myös alapuoliseen Toriparkkiin olemassa olevaa portaikkoa pitkin ja hissillä. Katutasossa sijaitsevat noin 30 asiakaspaikan lisäksi keittiö- ja varastotilat, siivous-, sekä henkilökunnan wc-tilat. Lisäksi tarjoilu- ja myyntialueelle mahtuu talviaikaan Vaasa Infon kärry, joka kesällä jalkautuu ulos torille. Tarjoilualue jatkuu rakennuksen ulkopuolelle viihtyisänä terassialueena, jolle on esteetön kulku suoraan tarjoilualueelta.

Paviljonkien luonnossuunnitelmat on esitelty tarkemmin erillisessä liitteessä (JKMM arkkitehdit Oy).

Maanpinta paviljonkien ympärillä

Maanpinnan korot paviljonkien ympärillä ovat sidoksissa nykyisten pysäköintihallien porraskuilujen lattiakorkoihin. Alatorin kahvilapaviljongin terassi sijoittuu tämän vuoksi osin ympäröivää toripintaa alemmaksi. Korkeusero rajataan matalilla istuinkorkeuksilla graniittipaasilla, porraskaskelmilla sekä nopakivetyillä kontrastiraidoilla. Ylätorin paviljongin edustalla korkeusero porrastetaan istuinportaila vastaavaan tapaan kuin korotetuilla puuistutusalueilla. Vaasanpuistikon suuntaan terassialueita rajaavat graniittitukimuurein korotetut istutusalueet.

On mahdollista, että paviljongit toteutetaan myöhemmin kuin muu toriuudistus. Ympäröivä tori rakennetaan tällöin muilta osin valmiiksi, ja paviljonkien kohdat kivetään väliaikaisiksi tasaisiksi pinnoiksi. Alueille voidaan sijoittaa myyntikojuja tai käyttää vaihtuvien tapahtumien näyttämönä.

Kilpailuvaiheen näkökuva.

HULEVESIEN KÄSITTELY JA PINNAN MUOTOILU

Vesihuolto

Ylä- ja alatorin uudet paviljongit tarvitsevat ympäri vuoden käytössä olevat vesihuoltoliittymät. Vesihuoltoliittymät ylätorin reunassa ovat nykyisellä sulanapitoalueella, joten liittymät sieltä otettaessa vaikuttaa sulanapitoalueen rakenteisiin. Paviljongin tarkempi suunnittelu ylätorin osalla vaikuttaa liittymien liitospaikkaan. Alustavasti liittymät on katsottu ylätorin reunassa suunnitelmakuvan mukaisesti kahdelle erivaihtoehdolle suunnitelmapiirustuksen mukaisesti.

Alatorin reunassa on olemassa olevat vesihuollon liittymät kesävesiliittyminä. Liittyminä on sekä vesijohto että viemäri. Paviljongin rakennettaessa alatorin suunniteltuun sijaan voidaan kesävesiliittymistä haaroittaa liittymät käytettäväksi paviljongille.

Liittymäkooksi arvio paviljongille on vesijohto 40 ja jätevesi 110. Vaasan Vesi määrittää lopullisen liitoskohdan. Vaasan Veden liittymähintaan sisältyy "putket tontin rajaan" (Liittymismaksu | Vaasan Vesi).

Ylä- ja alatorilla nykyinen jätevesiviemäri sekä vesijohto ovat parkkihallin ulkopuolella routarajan alapuolella. Kansirakenteen yläpuolinen rakenne on niin matala, että paviljongien uudet vesijohdot ja jätevesiviemärit olisi paras viedä lämpimään tilaan parkkihalliin sisälle parkkihallin seinästä läpi ja kannakoida kannen alle. Näin vältetään putkien eristämiseltä sekä saattolämmitykseltä kansirakenteen päällä. Tilavaraukset uusille putkille parkkihallin sisällä tulee varmistaa vanhoista suunnitelmista sekä paikan päällä tehtävillä selvittelyillä.

Alatorin paviljongin kohdalta nykyiset kesävesipisteet puretaan. Alatorin muut kesävesipisteet säilyvät.

Hulevedet

Torialueen uudet korotetut istutus/oleskelualueet muuttavat nykyisiä hulevesien virtausreittejä. Pintakuivatus voidaan parantaa uusilla hulevesikaivoilla sekä linjakuivatuskouruilla. Ritiäkantiset hulevesikaivot eivät ole pintakuivatuksen kannalta ehdottoman välttämättömiä. Alatorin paviljongi sijoittuu osittain nykyisen pinnan alapuolelle ja tässä yhteydessä välttämätöntä toteuttaa pintakuivatus yleissuunnitelman mukaisesti linjakuivatuskouruilla tai vaihtoehtoisesti ritiäkantisilla kaivoilla. Alatorin paviljongille laskeutuvien portaiden eteen tulee asentaa linjakuivatuskou-

ru. Uudet hulevesiviemärit liitetään nykyiseen verkostoon joko olemassa olevaan kaivoon tai asentamalla uusi kaivo nykyiseen putkilinjaan. Yleissuunnitelmassa on huomioitu nykyiset sulana pidettävät alueet, joiden alueella kaivamista on pyritty välttämään. Lisäksi kauppatorille on esitetty, että sulana pitoalue laajenisi uusille etelä-pohjoissuuntaisille esteettömille kävelyreiteille.

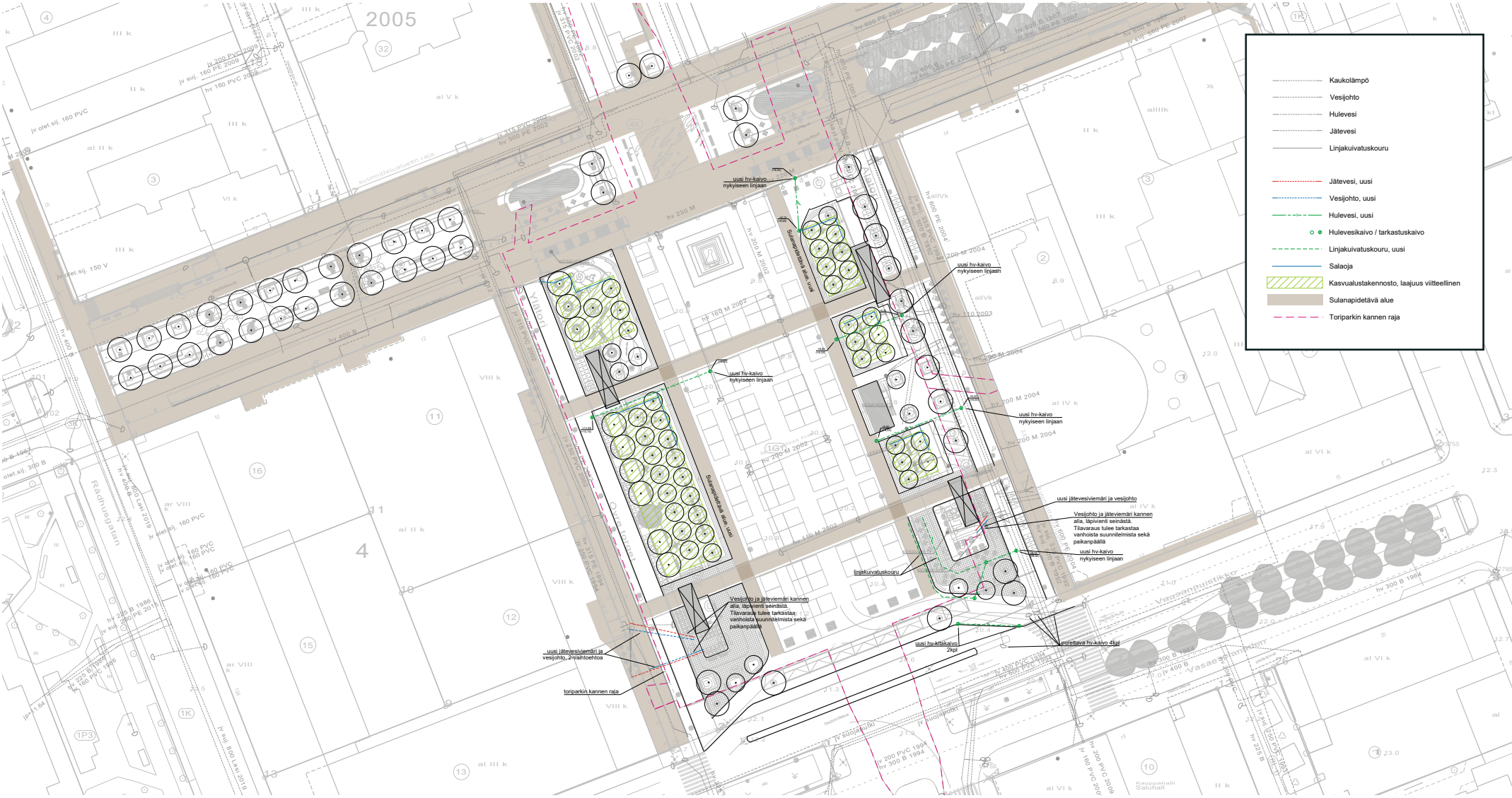
Uudet hulevesiviemärit ovat muovisia kooltaan 110 tai 160, haasteena on parkkihallin alueella päällysrakenteen mataluus. Uusien hulevesikaivojen halkaisijat ja materiaalit tulee sovittaa tapauskohtaisesti nykyisten viemäreiden mukaisesti. Nykyisten hulevesiviemäreiden korkeusasemat liitoskohdissa tulee varmistaa jatkosuunnittelussa tarkemmitta.

Vaasanpuistikon varressa torin eteläreunassa linja-autopysäkkitaskun sisäänajon reunakiviliinja muuttuu. Uudet hulevesikaivot toteutetaan reunakiviliinjan rakentamisen yhteydessä. Vanhat tarpeettomat hulevesikaivot puretaan.

Yleissuunnitelmassa on korotetuille istutusalueille esitetty kasvualustakennostot parantamaan puiden kasvuolosuhteita. Korotettujen saarekkeiden alueelta muodostuva pintavalunta pyritään ohjaamaan kasvualustakennostoihin. Kennostojen alimmista kulumista tulee suotovedet johtaa salaojien kautta hulevesiviemäriin.

JATKOTYÖ:

- Putkistojen järkevä sijoittaminen pintojen tai torikannen alle, jotta alue saadaan myös ympärivuotiseen käyttöön.

Yleissuunnitelma - Vesihuolto, WSP.

VALAISTUS

Valaistus on tärkeä osa torin ilmettä pimeään aikaan. Valaistuksen keinoin torille luodaan tyylikäs ja tunnelmallinen pimeään ajan ilme, joka kutsuu käyttäjiä torille. Valaistuksen lähtökohtana on ihmisen mittakaava ja häikäisemättömyys. Torin eri alueiden tunnusomaisia piirteitä korostetaan valon avulla ja luodaan oma tunnistettava sekä toiminnallisesti harkittu kokonaisuus, joka näyttäytyy luonnollisena osana kaupunkikuvaa.

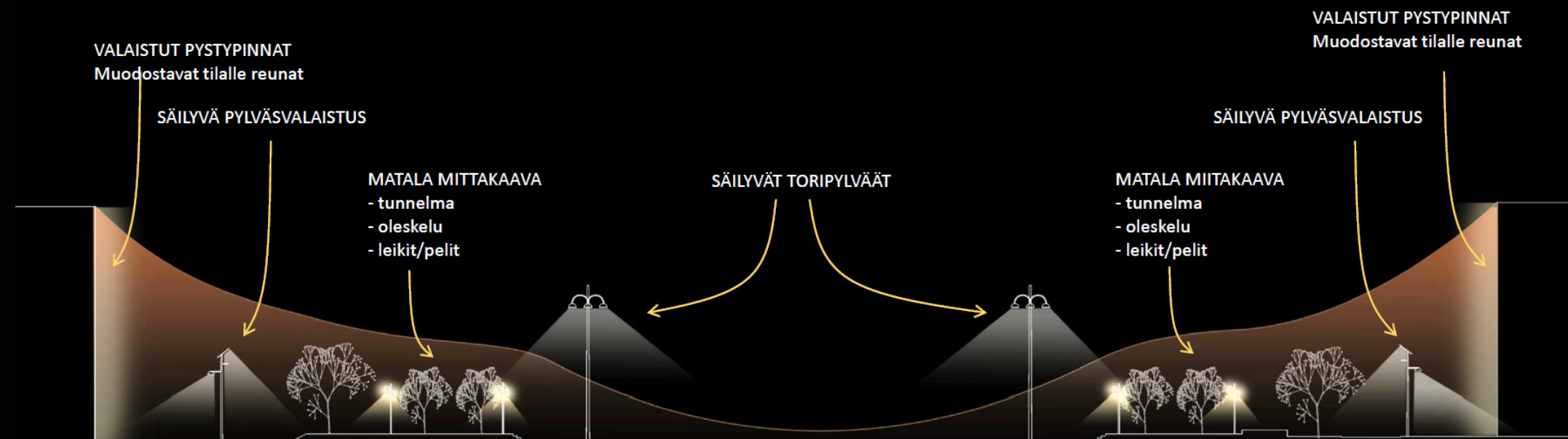
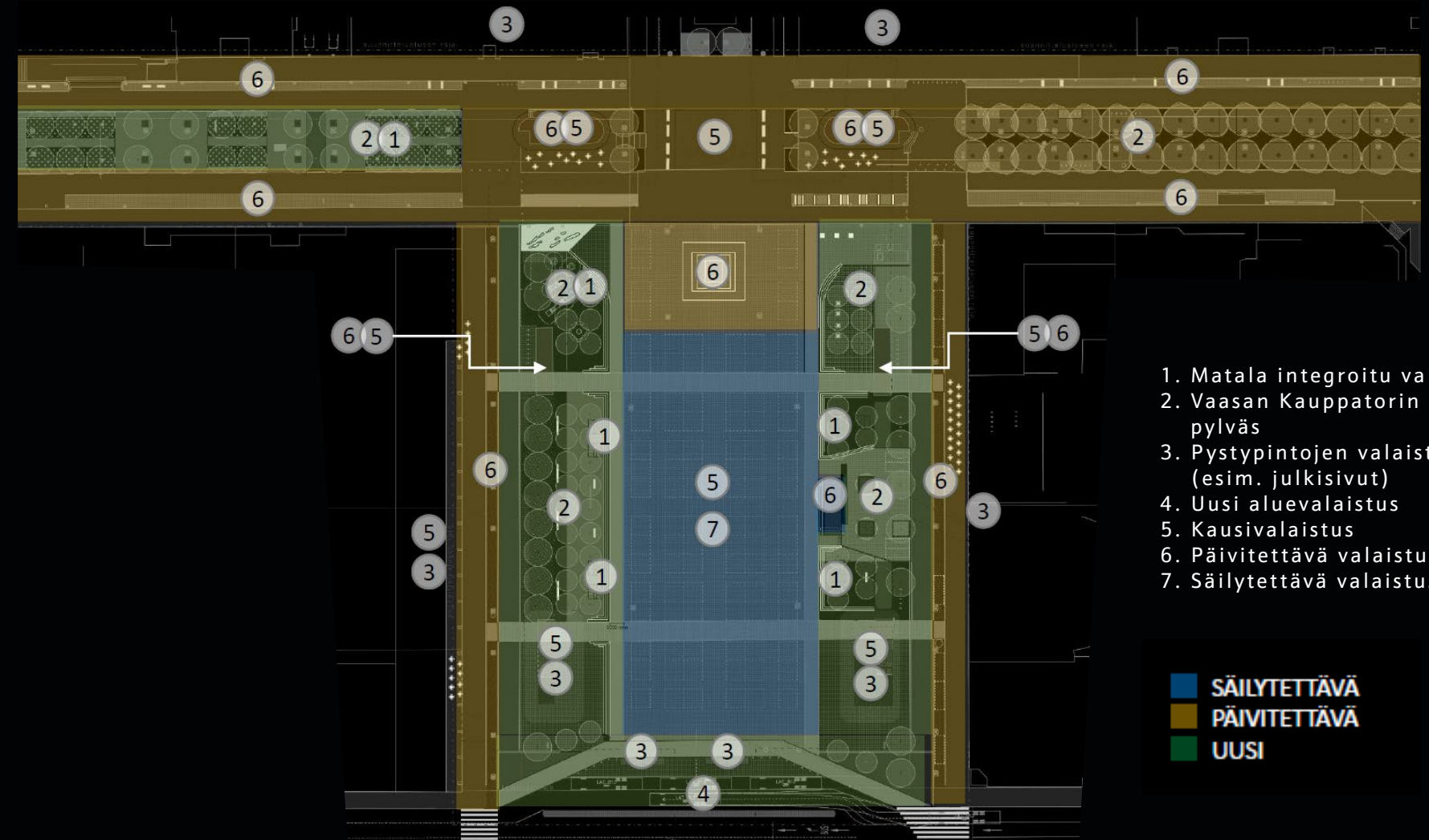
Yleissuunnitelmavaiheessa valaistussuunnittelua on jatkettu kilpailuvaiheen pohjalta seuraavasti:

- Jäsennetty ja päivitetty kilpailuvaiheen aikainen suunnitelma vastaamaan nykyistä torisuunnitelmaa.
- Nykyinen valaistus on kartoitettu ja sen pohjalta laadittu ajatus miten ja miltä osin sitä voidaan hyödyntää uudessa valaistuksessa.
- Kartoitettu uuden valaistuksen tarpeet ja paikat.
- Jäsennetty säilytettävä / päivitettävä / uudistettava valaistus.
- Määritelty periaate värilämpötilan käytöstä, valaistuksen hierarkiasta ja mittakaavasta.
- Laadittu yleispiirteinen kustannusarvio nykyisen valaistuksen muutoksista ja päivityksistä.
- Esitetty ideat kausivalaistuksen sijoituksista ja tyylistä.
- Laadittu tarveselvitys valaistuksen ja sähköistyksen osalta.

Hovioikeudenpuistikon valaistuksesta on keskusteltu suunnitteluprosessin kuluessa ja tunnistettu, että alueen valaistuksessa on vaihtoehtoisia lähestymistapoja. Valaistusmateriaalissa on esitetty vaihtoehtot Hovioikeudenpuistikon valaistusperiaatteista ja ratkaisuista.

Lopullinen valaistussuunnitelma päätetään toteutus suunnittelun yhteydessä.

Yleissuunnitelmavaiheen valaistusehdotukset on esitetty Valoan laatimassa suunnitelmavihkosessa 17.1.2024, suunnitelmaraportin liite.

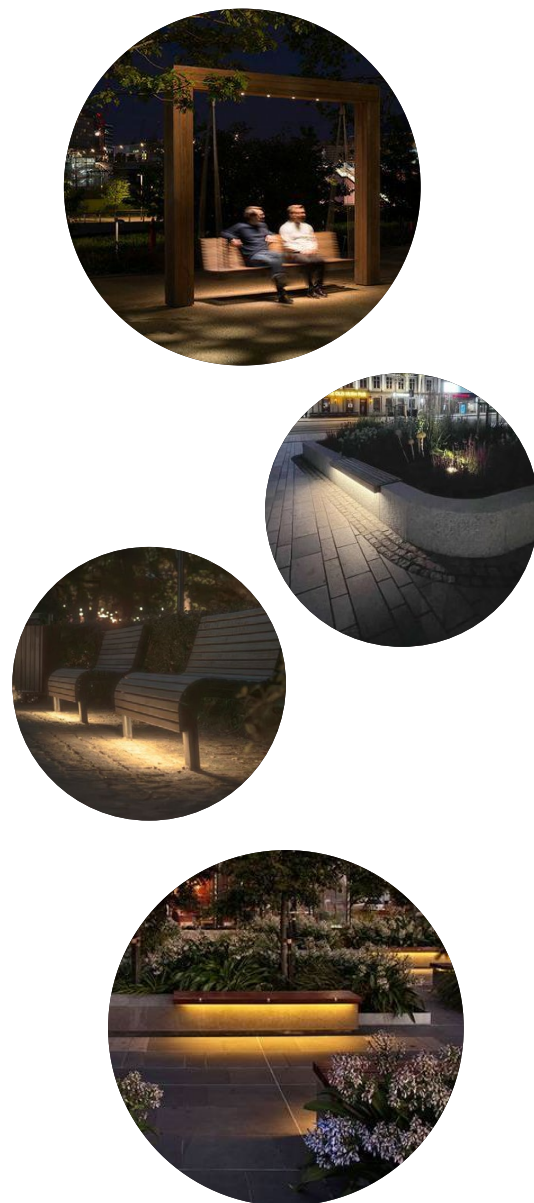

VALAISTUS

1. Matala integroitu valaistus

Valaistus huomioi kiinteät rakenteet puistomaisilla oleskelu ja leikkialueilla. Valaistus on integroitua, ja matalalle sijoitetut valonlähteet ovat häikäisemättömiä. Valaistustapa luo ihmismittakaavaisen ja lämpimän tunnelman oleskelualueille. Valaisinlaitteet upotetaan rakenteisiin siten että valonlähde ei näy ja valaisinlaite on ilkeivallalta suojattuna.

- istuinpenkit
- kaupunkikeinut
- pyörätelineet

2. Vaasa Kauppatorin matala valaisinpylväs

Puisto- ja oleskelualueiden valaistus toteutetaan matalamittakaavaisella (3m – 3,5m) pylväsvalaisimella. Valaisimet asettuvat puiden sekaan ja tuottavat tunnelmallisen ja turvallisen valaistuksen alueelle. Pylvään valaisinosa suunnitellaan siten että se toimii toisiovaloaiheena, ja pystyy valottamaan myös ympäröiviä puita. Valaisin tunnelmaltaan on lämminhenkinen, ja luo kauppatorille tunnistettavan pimeän ajan identiteetin.

3. Pystypintojen valaistus

Pystypintojen valaistuksella tarkoitetaan tilassa olevia, ja sitä ympäröiviä rakenteita jotka muodostavat tilaan rajat tai horisontti pisteet. Pystypintojen valaiseminen helpottaa tilan hahmottumista pimeään aikaan ja määrittää tilan ääret parantaen näin ollen orientoivuutta.

Pystypintojen valaistuksella huomioidaan seuraavia kohteita kauppatorilla:

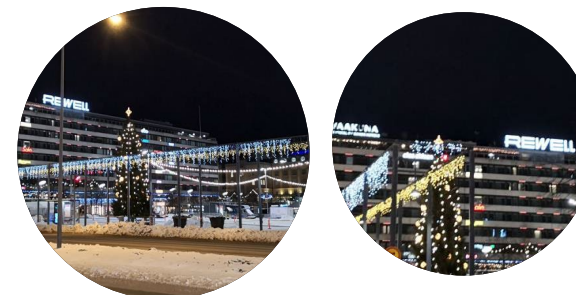
- Ympäröivät julkisivut (tori ja Hovioikeudenpuistikko)
- Uudet paviljongit
- Nykyiset paviljongit – valaistuksen päivitys ja yhtenäistäminen
- Parkkihallin porrashuoneet – Valaistuksen päivitys
- Vapaudenpatsas
- Köynnöspylväs/pysäkkirakenne

4. Uusi aluevalaistus

Linja-autopysäkkialue

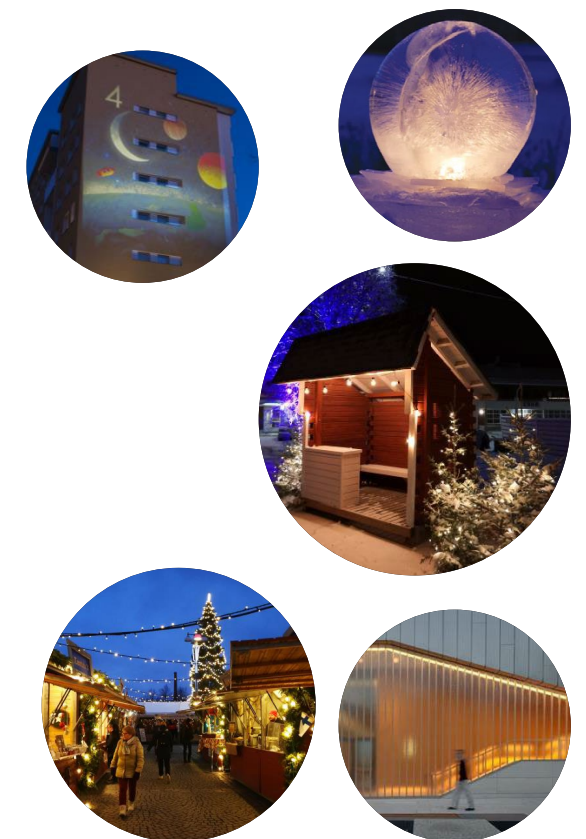
Uuden linja-autopysäkin kohdalla uusitaan aluevalaistus ottaen huomioon Vaasanpuistikon uusiutuva valaistus(2024). Pysäkkialueen valaistuksessa huomioidaan uusi katosrakenne jota hyödynnetään valaistuksen sijoituksissa/valaistuksellisenä pintana

5. Kausivalaistus

Vaasan kauppatorin kausivalaistus rakentuu osaksi oleviin rakenteisiin sekä tapahtumallisuuden ympärille. Torin keskiosaa esitetään hyödynnettäväksi joulutori-tyyppiseen toimintaan jolla saadaan tuotua luontevasti vilkkautta sekä lämminhenkisyttä torille. Keskiosan tapahtumallinen hyödyntäminen tiivistää aluetta ja osaltaan auttaa tunnelman luomisessa. Tapahtumallisuuden taustana näyttäytyy Rewellin julkisivu, joka valaistaan näyttävästi osana kausivalaistusta. Valaistus voi muuntua kauden ja tarpeen mukaan, ja sitä on mahdollista lisäkorostaa joulunai-kaan esimerkiksi väliaikaisilla valonheittimillä.

Kokonaisuutta täydennetään olemassa olevien rakenteiden erikoisvalaistuksella. Erikoisvalaistuksella huomioidaan mm. paviljongin ja porrashuoneet. Hovioikeudenpuistikon keskiosaan esitetään lisäksi väliaikaista valoteosta, joka voi sijaita keskellä maanvaraisesti tai rakentua olemassa olevien vesialtaiden päälle. Puistoalueiden matalalien pylväsvalaisinten lämminhenkisyys yhdessä lisättävien ja muuntuvien kausielementtien kanssa luovat torille kokonaisvaltaisen kausi-ilmeen.

SUUNNITELLUT TOIMENPITEET, KOOSTE

1. Esteetön kiveys

- graniittilaatat, vastaavat kuin nykyiset poikkisuuntaiset esteettömät reitit
- alle lämmitys
- esteettömän reitin reunaan istuinportaat, graniittiaskelmat

2. Leikkipaikka ja istutukset

- uusi leikkipaikka ja leikkivälineet
- leikkivälineiden alla valettu turva-alusta, ympärillä uudelleen ladottua torikiveystä ja kivisirotepintaa
- leikkipaikan ympärille paikkaan suunniteltu aita, erikoisrakenne, esim teräspinna-aita
- istutettavat puut, kennoilla korotettu kasvualusta
- torin reunalle istuinportaat, graniittiaskelmat
- pyöräpaikat Ylätorin puolelle

3. Toiminnot, oleskelu ja istutukset

- pinta kivisirotepintaa ja uudelleen ladottua torikiveystä
- istutettavat puut ja matalat monilajiset istutukset, kennoilla korotettu kasvualusta
- torin reunalle istuinportaat, graniittiaskelmat
- pyöräpaikat Ylätorin puolelle

4. Nuorten toiminnot, pelailu ja istutukset

- nuorten toimintoja, pelailu ja hengailu
- kaupunkikeinut, oleskelu, pelailu
- oleskelu ja pelailu
- pinta kivisirotepintaa
- istutettavat puut ja matalat monilajiset istutukset, kennoilla korotettu kasvualusta
- Alatorin varren puille kantava kasvualusta
- torin reunalle istuinportaat, graniittiaskelmat
- pyöräpaikat Alatorin puolelle

5. Lavan tausta ja istutukset

- lavan huoltoalue ja pysäköintipaikat uudelleen ladottua kiveystä
- lavan inva-luiska käännetään
- istutettavat puut (2kpl) tukimuureilla korotetut istutusalueet, graniittipaadet
- Alatorin varren puille kantava kasvualusta
- istutettavat puut ja matalat monilajiset istutukset, kennoilla korotettu kasvualusta
- oleskelu ja istuskelu
- pinta kivisirotepintaa
- torin reunalle istuinportaat, graniittiaskelmat
- pyöräpaikat Alatorin puolelle

6. Paviljongin ympäristö

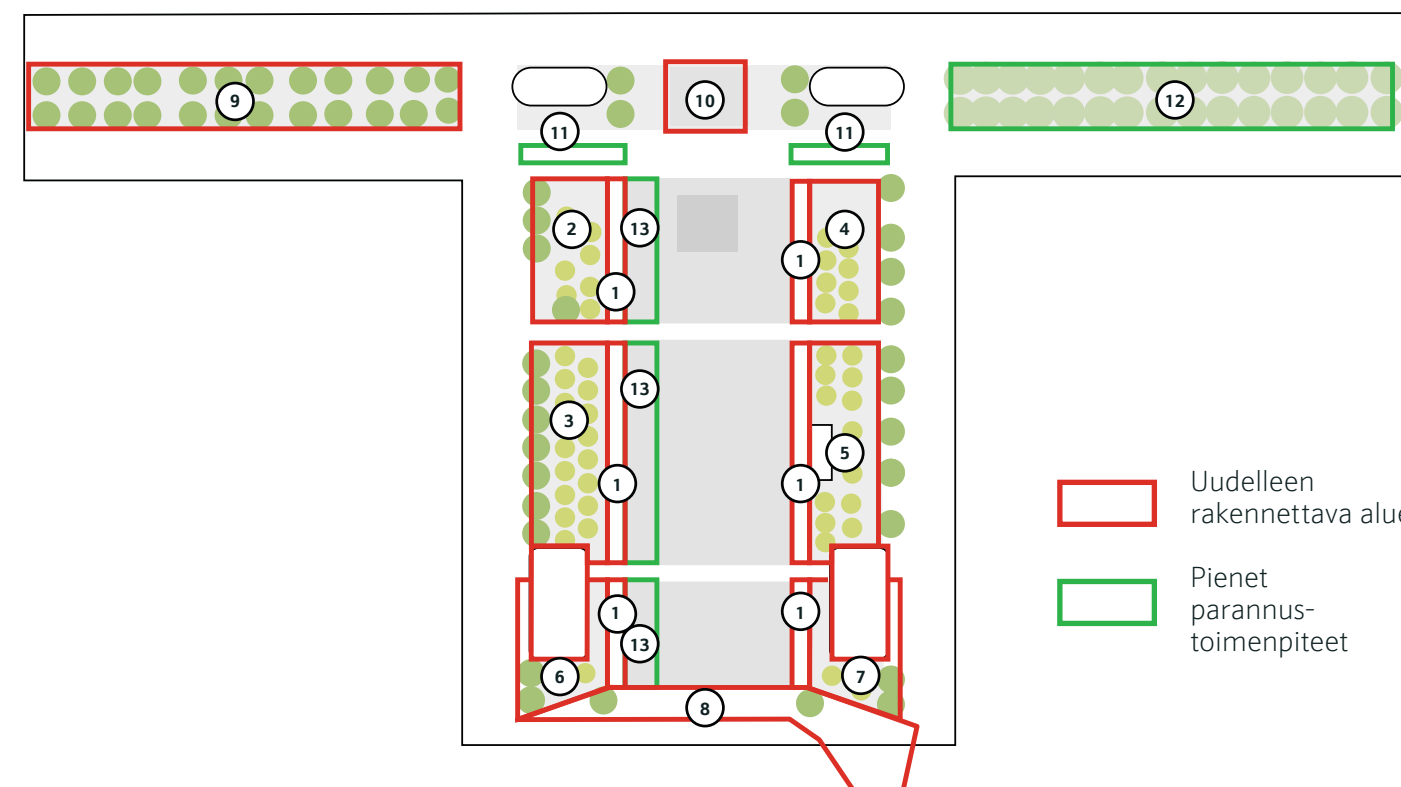
- esteetön graniittilaatta / osittain uudelleen ladottu torikiveys
- istutettavat puut, kantava kasvualusta, tarvittaessa tukimuureilla korotetut istutusalueet, graniittipaadet
- torin reunalle istuinportaat, graniittiaskelmat
- pyöräpaikat Ylätorin puolelle

7. Paviljongin ympäristö, kahvila

- terassikäyttö
- esteetön graniittilaatta / osittain uudelleen ladottu torikiveys
- istutettavat puut, kantava kasvualusta, tarvittaessa tukimuureilla korotetut istutusalueet, graniittipaadet
- torin reunalle graniittimuurit, graniittiaskelmat
- pyöräpaikat Alatorin puolelle

8. Vaasanpuistikon reuna

- bussien pysähtymistilan lyhentäminen
- odottelutilan kasvattaminen ja pyöräreitin uudelleenlinjaus

- kiilamainen suojatie Kauppahallille
- istutettavat puut, kantava kasvualusta
- uusi bussipysäkkikatos ja nykyisen pergolarakenteen hyödyntäminen
- uudet ajonkestävät istuin- ja istutuskalusteet (terroristiajon estäminen)

9. Hovioikeudenpuistikko, länsi

- istutettavat puut ja matalat monilajiset istutukset
- oleskelukalusteet ja terassikäyttö
- kulkureitit esteetön graniittilaatta / osittain uudelleen ladottu torikiveys
- terassialuuelle uudelleen ladottu torikiveys (saarikuviot)

10. Saaristokiveys ja sumuaihe

- nykyinen kiveys puretaan ja ladotaan osittain uudelleen
- laattojen pintaan tehdään saaristokuvioita / korvataan uusilla laatoilla

- pintaan toteutetaan sumu-aihe, johdetaan vesi nykyisistä vesialtaista kiveyksen alla
- kalusteet uusitaan

11. Nykyisten paviljonkien edustat

- kalusteiden uusiminen
- 2kpl lipputangon poistaminen / siirtäminen?
- terassin esteettömyyden parantaminen (uudelleen asennettava reunus, kaiteen jatko)

12. Hovioikeudenpuistikko, itä

- pyöräpaikkojen poistaminen ja korvaaminen uusilla telineillä puurivien reunoilla
- kiveyksen uudelleenladonta muutoskohdilta

13. Toripinnan muutokset

- kiveyksen uudelleenladonta johtuen esteettömän reitin tasauksesta
- torisähköjen rakentaminen

